KNJIŽNICA
IZVARDA KARDELJA
V CELJU

steklar
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE-SIJAJ HRASTNIK

IZHAJA OD LETA 1959
Hrastnik, 16. 11. 1984
Letnik XXVI Št. 11

Praznovanje je še lepše, kadar mu dodamo še delovno zmago

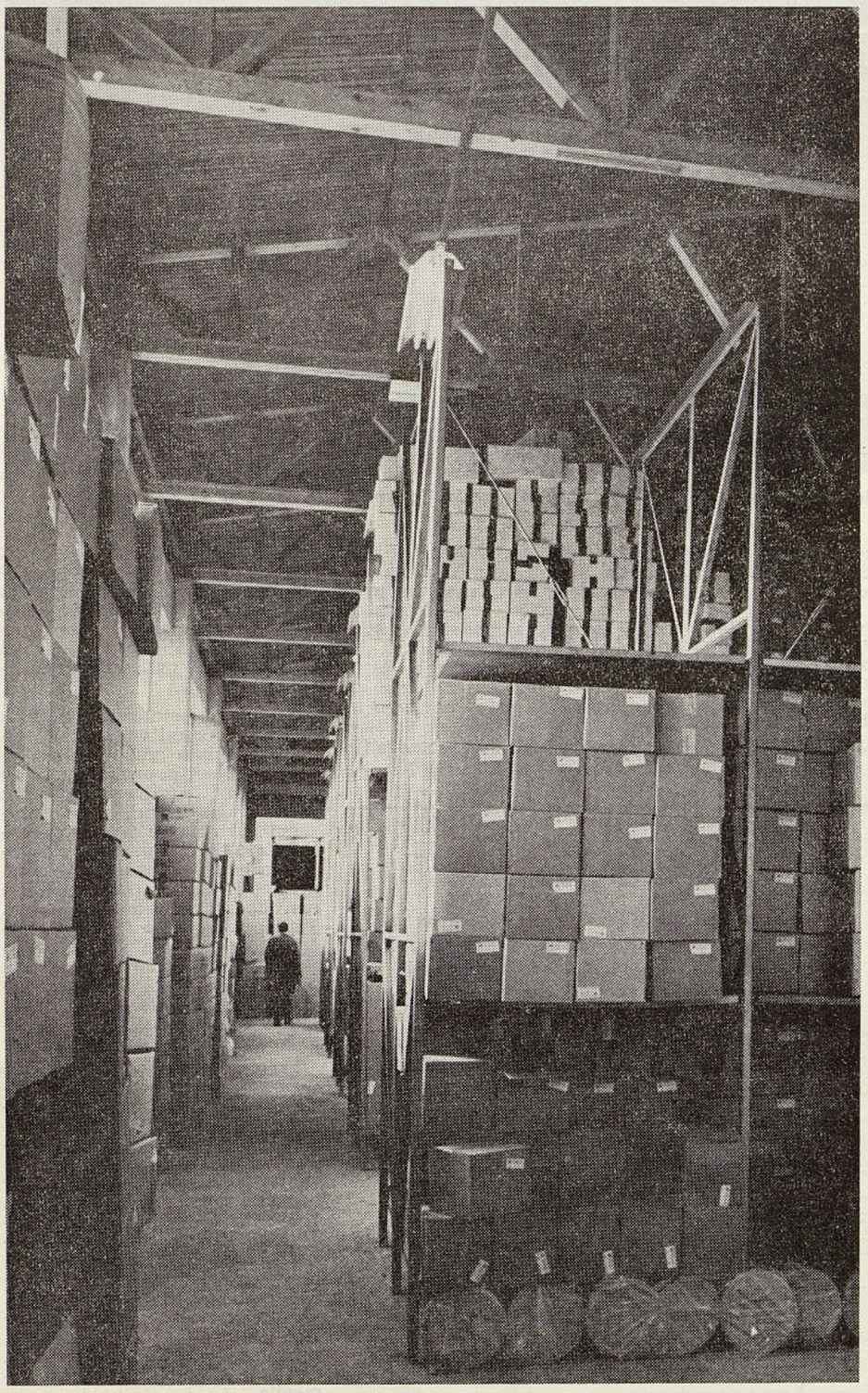

Foto B. Klančar

Jajce, bosansko mestece, kjer se je v noči 29. novembra 1943 rodila naša nova Jugoslavija. Na 10-urnem zasedanju AVNOJ so odposlanci iz vseh krajev Jugoslavije sprejeli zgodovinske sklepe. Kot najpomembnejšega, da se Jugoslavija zgradi na demokratično federativnem načelu kot državna skupnost enakopravnih narodov. Napočil je trenutek, ko se je star čas ustavil, kolo zgodovine pa se je bliskovito zavrtelo naprej. Vse družbene spremembe v povojnem času so imele izhodišča v sklepih drugega zasedanja in so pomenile nadaljevanje, potrditev in poglabljanje 1943. leta sprejetih načel: od federativne ljudske države prek prvih delavskih svetov, Zveze komunistov, delavskih amandmajev in zakona o združenem delu do ustave 1974. leta.

41 let si z lastnimi izkušnjami in izvirnimi rešitvami utiramo svoje poti v razvoju in odpiramo nova poglavja v samoupravni socialistični družbi. Taki notranji politiki ustreza tudi politika neuvrščenosti v zunanjih odnosih. Ne bi smeli pozabiti, da v najhujših časih nič in nihče ni mogel preprečiti skupnega boja in interesa jugoslovanskih narodov in narodnosti, da ne bi ustvarjali močne, toda nove Titove Jugoslavije kot demokratične in enakopravne skupnosti narodov in narodnosti. Res je, da so se tudi takrat pojavljala nerazčiščena vprašanja, vendar sta KP in ljudska fronta zmeraj našli prave rešitve, ki so ustrezale in bile dobre za vse.

Čeprav so časi povsem drugačni, so avnojski temelji še vedno aktualni. Ugotovitev iz leta 1943, da si noben od jugoslovanskih narodov sam ne bi mogel izbojevati osvoboditve, je enaka današnjemu spoznanju, da se noben jugoslovanski narod ali narodnost ne more izkopati iz današnjih težav sam. S skupnim trudom in skupnimi močmi, z manj medsebojnimi očitki, nerazumevanjem ali celo konflikti, ki nam odvračajo toliko potrebno pozornost za poglavitno nalogo — stabilizacijo gospodarstva, bomo prispevali k trdnejši, močnejši in demokratičnejši Jugoslaviji, kakršno si vsi želimo.

Vendar je samo želeti premalo, treba bo tudi kaj narediti. Običajno, ko beseda nanese na praznovanje rojstnega dne, pomislimo na darilo, ki ga bomo dali slavljencu. 41. let praznuje Jugoslavija. Primerno njenim letom naj bi bilo tudi naše darilo. Kopica lepo napisanih, pa nikdar realiziranih sklepov to prav gotovo ni. Vse premalo je v nas volje in pripravljenosti, takšne kakršne so

(Nadaljevanje na 2. strani)

Reven stanovanjski dinar

Že kar nekaj časa ni bilo v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti sestanka udeleženk, kjer bi bila na dnevnem redu razdelitev stanovanj, preprosto zato, ker stanovanj ni bilo. Znova pa smo se zbrali v mesecu oktobru, glede na gradnjo stolpiča A pri Birtiču.

V tem objektu bo 72 stanovanj in poslovni prostori. Poleg ostalih dejavnikov bo struktura terena, zahteven izkop in sanacija zaradi okoliških zgradb terjala sorazmerno visoko ceno — okrog 80.000 din za m² stanovanjske površine, kar še kako zanima združeno delo, ki vse teže zbira sredstva, kot tudi bodoče stanovalce, ki jih ob vse višjih cenah, stroških selitve in času praktično brez kreditov, čaka seveda vsemu temu primerno visoka lastna udeležba. Mimogrede, delavcem, ki v naši DO dobijo ta stanovanja, smo lastno udeležbo izračunali približno med 300.000 in 400.000 din, kar pomeni med 5.000 in 6.000 ali še nekaj več 24 mesečnega namenskega varčevanja, da bodo lastno udeležbo sploh zmogli.

Včasih smo dejali: sredstva ostajajo, prepočasi se gradi. Danes je situacija tragičnejša. Sredstva ni in če bi se opirali na zmogljivosti hrastniškega združenega dela, ki iz POB izdvajajo sredstva za družbeno gradnjo, je vprašanje, ali bi danes sploh še gradili.

Po sredstvih na dan 30. 9. 1984, na primer, zbere naša celotna delovna organizacija toliko sredstev, da bi lahko kupili 167,50 m² stanovanjske površine, po sedanjih obveznostih in pričakovanjih pa bi jih morali pokriti skupno za 370,5 m², kar so le 4 stanovanja in 3 sofinanciranja nakupov stanovanj.

Res je, da bodo sredstva dotekala še skozi prihodnje leto, gradnja pa je v teku zdaj in ne more se financirati iz denarja, ki ga še nikjer ni. Dodatna sredstva? Vemo, kje smo na tem področju. Veliko želja, možnosti malo, prihodnost nam ne obeta veliko, vrste za stanovanja so še vedno dolge.

Bodočnost družbenih stanovanj je pod vprašanjem. Ta se zastavlja delovnim organizacijam v Hrastniku — zagotoviti je treba namreč tudi sredstva za naslednjo gradnjo, t. i. E-2. Gre za 29 stanovanj na Novem Logu, kjer je treba računati na potrebnih 10—12 milijard S din sredstev.

Letos bi bilo treba začeti vsaj z zemeljskimi deli, če se želimo pogovarjati o dovršitvi v letu 1986. Ob pogoju — denar za izražene potrebe, se krog interesentov seveda zoži.

Glavni del stanovanj v A stolpiču (pri banki) bo prevzel REK — 55 stanovanj, ki veže dodatna sredstva. Ostalih 17 stanovanj pa je bilo razdeljeno med druge organizacije v Hrastniku in med tiste podpisnice, ki v Hrastniku prav tako vežejo sredstva. Štiri od teh stanovanj dobi naša delovna organizacija. Da bi zagotovili delavcem dovolj časa za varčevanje za lastno udeležbo in eventualne pritožbe in varstvo pravic, smo ta štiri stanovanja že tudi razdelili. Po sklepih odborov za družbeni standard in stanovanjske zadeve TOZD dobijo stanovanje: Leopold Brglez in Emil Bevc v TOZD proizvodnja steklenih izdelkov, Tomo Drnovšek v TOZD energetika, vzdrževanje in transport in Viktor Kosec v delovni skupnosti skupnih služb.

Spet smo pri dejstvu, da bodo v tem objektu velika stanovanja: 2-sobno med 57 in 61 m², 2,5-sobno 69 m², povsem na dlani pa je, da bi stanovanja bila funkcionalna tudi ob manjši kvadraturi in torej tudi ob bistveno nižji ceni.

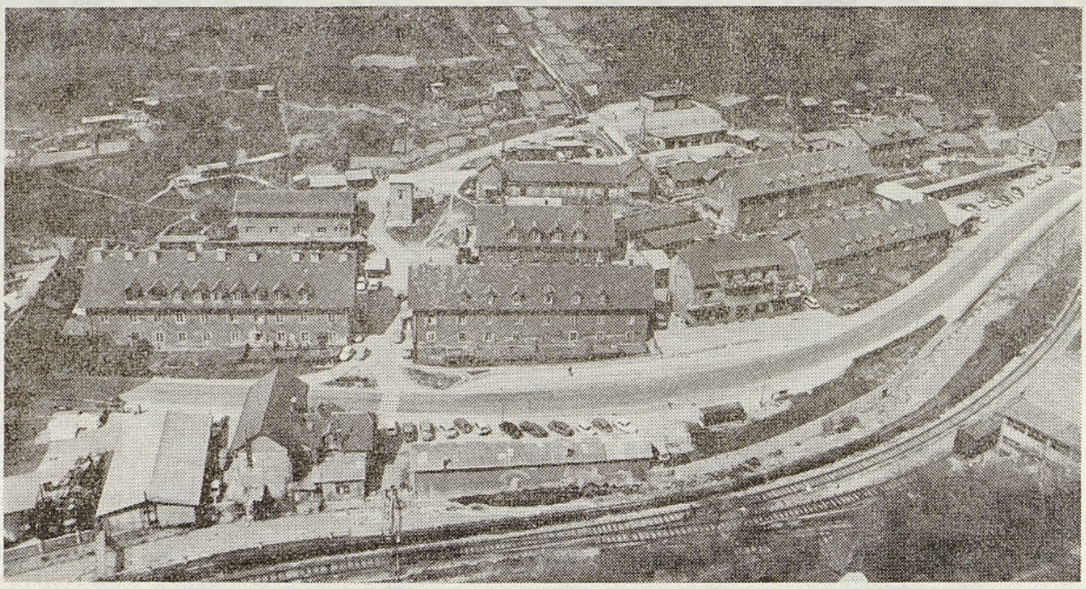

Steklarska kolonija: ob njej se nam vse pogosteje zastavlja vprašanje, kakšna je njena bodočnost

Zato je pomemben zaključek s tega sestanka, da se v prihodnje gradi po potrebah, kar terja odgovornost OZD, da pravočasno sporočajo stanovanjski skupnosti svoje potrebe po velikosti stanovanj, za naslednje srednjeročno obdobje.

Pobude so se nanašale tudi na to, da se posveti večja skrb kvaliteti izvajanja gradbenih del izvajalca. Dosti pomanjkljivosti se namreč pri tehničnem prevzemu niti ne da odkriti, v garancijskem roku pa se pokaže marsikaj. Zato bi bilo umestno pred iztekom tega roka realizirati še en pregled in zahtevati, da izvajalec res odpravi vse pomanjkljivosti. Tudi delavci naše DO so že občutili, kako dolga pot je lahko to. Na drugi strani pa to terja primerno odgovornost stanovalcev, da bodo sproti spremljali in pravočasno javljali odkrite napake.

Sedanja situacija kaže tudi na to, da bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju smiselno nameniti pozornost tudi razdelitvi sredstev po stanovanjskem prispevku, ki ga dajemo za stanovanjsko gradnjo. 3,5 %, kolikor ostane delovni organizaciji za družbena stanovanja, ob sedanjih vrednostih stanovanj, nikakor ne zadošča. Smotrno pa bi bilo preanalizirati, ali je še vedno treba odvajati sredstva za vse ostale namene v tolikšni višini, kot to počnemo v tem srednjeročnem obdobju, ob dejstvu, da se je situacija bistveno spremenila.

JKR

Praznovanje je še lepše...

(Nadaljevanje s 1. strani)

poznali borci za svobodo, čeprav premnogokrat za ceno svojega življenja, da se spopademo s težavami, ki nas pestijo. Preradi ostajamo na sredini poti, zadovoljni s kosom kruha, čeprav bi si lahko zaslužili potico. Nihče ne zanika množice objektivnih težav, ki močno vplivajo na naše poslovanje. Prav zato bi se morali toliko odločneje soprijeti s subjektivnimi. Roko na srce, teh ni nič manj. Program ukrepov, sprejet že v mesecu juniju bi nam moral v sedanjih situacijah pomeniti isto kot je borcem za svobodo pomenila deklaracija II. zasedanja AVNOJ. Njim je uspelo! Bo tudi nam? Pravzaprav vprašanja sploh ne bi smelo biti — mora nam!

Ne bo preprosto, priznam. Osnovno rešitev iz gospodarskih težav predstavlja zadovoljiv dohodek kot rezultat uspešne prodaje na domačem in tujih trgih. Pogoj za to pa so visoka zavest in delavnost kadrov v proizvodnem procesu, velika prizadevnost celotnega kolektiva za doseganje zastavljenih ciljev ter dobro gospodarjenje z družbenimi sredstvi, ki so nam zaupana. Naši osebni dohodki so že na meji eksistenčnosti, ker dohodek in čisti dohodek ne raste skladno z rastjo stroškov. Stabilizacija, ki jo moramo izbojevati pa pomeni lahko tudi socialno varnost, red, disciplino, delo in razvoj, pa tudi dosledno delitev sredstev za osebne dohodke po rezultatih dela. Vendar le v primeru, da bomo odslej tisto, kar bomo ali pa smo že zapisali v naše sklepe, resnično tudi naredili.

Se vam ne zdi, da bi bilo to najlepše darilo domovini za njen rojstni dan? Nenavsezadnje smo to dolžni storiti tudi za naše otroke, kajti oni bodo jutri naši sodniki.

Joži Umek

Glasovali smo in izglasovali

30. 10. 1984 je v naši DO potekal referendum, s katerim smo se odločali o sprejemu naslednjih samoupravnih aktov:

— Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo;

— Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo;

— Metodologije z razvidom del in nalog za analitično oceno delovnih nalog.

Delavski svet DO Steklarna-Sijaj Hrastnik je na svoji seji dne 9. 11. 1984 na podlagi zapisnikov volilnih komisij tozd — dsss in v njih vpisanih rezultatov glasovanja

ugotovil

da je bil SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SKUPNIH OSNOVAH IN MERILIH ZA RAZPOREJANJE DOHODKA, ČISTEGA DOHODKA IN DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO sprejet z večino glasov delavcev v vseh tozd in dsss. Na podlagi te ugotovitve Delavski svet DO objavlja veljavnost samoupravnega sporazuma.

Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo

TOZD — DSSS	Vpisanih v vol. imenik	Glasovalo	%	Glasovalo »ZA«	%	Glasovalo »PROTI«	%	Neveljavnih	%	Odsotni	%
Tozd Proizv. stekl. izdelkov	1.130	910	80,53	807	71,42	87	7,69	16	1,42	220	19,47
Tozd Proizv. svetil	279	254	91,04	218	78,14	34	12,19	2	0,72	25	8,96
Tozd Orodjarna	104	99	95,19	78	75	21	20,19	—	—	5	4,81
Tozd Energ. vzdrž. in transport	186	171	91,9	135	72,5	36	19,3	—	—	15	8,10
Delovna skupnost skupnih služb	365	310	84,93	285	78,08	19	5,20	6	1,65	55	15,07
DO	2.064	1.744	84,50	1.523	73,79	197	9,55	24	1,16	320	15,50

Delavski svet tozd in dsss pa so, oziroma še bodo sprejeli ugotovitve sklepa da sta PRAVILNIK O OSNOVAH IN MERILIH ZA RAZPOREJANJE DOHODKA, ČISTEGA DOHODKA IN DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO in METODOLOGIJA Z RAZVIDOM DEL IN NALOG ZA ANALITIČNO OCENO DELOVNIH NALOG sprejeta v vsaki temeljni organizaciji in delovni skupnosti skupnih služb.

Pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo

TOZD — DSSS	Vpisanih v vol. imenik	Glasovalo	%	Glasovalo »ZA«	%	Glasovalo »PROTI«	%	Neveljavnih	%	Odsotni	%
Tozd Proizv. stekl. izdelkov	1.130	910	80,53	790	69,91	102	9,03	18	1,59	220	19,47
Tozd Proizv. svetil	279	254	91,04	218	78,14	32	11,45	4	1,43	25	8,96
Tozd Orodjarna	104	99	95,19	77	74	22	21,15	—	—	5	4,81
Tozd Energ., vzdrž. in transport	186	171	91,90	133	71,5	37	19,8	1	0,5	15	8,10
Delovna skupnost skupnih služb	365	310	84,93	284	77,80	20	5,48	6	1,65	55	15,07
DO	2.064	1.744	84,50	1.502	72,77	213	10,32	29	10,32	320	15,50

Metodologija z razvidom del in nalog za analitično oceno delovnih nalog

TOZD — DSSS	Vpisanih v vol. imenik	Glasovalo	%	Glasovalo »ZA«	%	Glasovalo »PROTI«	%	Neveljavnih	%	Odsotni	%
Tozd Proizv. stekl. izdelkov	1.130	910	80,53	796	70,44	100	8,85	14	1,24	220	19,47
Tozd Proizv. svetil	279	254	91,04	204	73,12	45	16,13	5	1,79	25	8,96
Tozd Orodjarna	104	99	95,19	75	72,11	23	22,11	—	—	5	4,81
Tozd Energetika, vzdrž. in transport	186	171	91,9	132	70,9	38	20,4	1	0,5	15	8,10
Delovna skupnost skupnih služb	365	310	84,93	287	78,64	17	4,65	6	1,65	55	15,07
DO	2.064	1.744	84,50	1.494	72,40	223	10,80	26	1,30	320	15,50

Krompir, krompir in jabolka

Veliko jeze, negodovanj in skrbi je bilo ob letošnji oskrbi z ozimnico, zlasti s krompirjem.

70 ton krompirja, kolikor so ga letos naročili člani kolektiva, ni malo in tiste, ki so ga morali priskrbeti, je upravičeno skrbelo, kako to nalogo realizirati. Letos je bil pridelek krompirja skromen, sindikatu pa sklepanja tovrstnih poslov z individualnimi proizvajalci niso dovoljena. Tako smo morali iskati krompir pri več kmetijskih zadrugah: Kranj, Beltinci in Trebnje. Toda zgodilo se je, da se dobavitelji niso držali dogovora o količini. Tako nam je npr. KZ Kranj od prvotno dogovorjenih 30 ton izdobavila le 12 ton, za ostalo količino pa smo morali ponovno iskati ponudnike. Še težje je bilo z roki dobave. Le redko so obveljali tisti, prvotno dogovorjeni, tako da proti koncu že skoraj nismo upali napisati plakata s tistim »KROMPIR«, saj je vse skupaj izgledalo bolj nerviranje kot pa obveščanje. Marsikdo se je jezil, saj se je dobava zavlekla skoraj za mesec dni. Na koncu koncev pa je krompir, ta naša priljubljena jed skoraj vsak dan na mizi v taki ali drugačni obliki in je bila jeza ali bojazen, da krompirja ne bo, povsem upravičena.

Zato pa vseeno ni prav, da so nekateri naročniki jabolk (letos je bilo naročenih 21 ton) le-te, kljub obveščenosti, kar pustili čakati v skladišču v Podkraju, tako da je ob 1. novembru 35 zabojev še vedno čakalo, kdaj bodo naročniki prišli ponje.

Zakaj pravzaprav pišem vse to?

Morda zato, ker za vse le nismo krivi tisti, ki smo se z ozimnico ukvarjali, čeprav je bilo večkrat slišati kakšno pikro na ta račun. Bolj pa zato, da bi za prihodnjo ozimnico pričeli razmišljati že sedaj. Tudi v sindikatu, pa čeprav smo, ni še tako dolgo tega, zatrjevali, da ozimnica ni stvar sindikata. Lahko bi torej že sedaj razmišljali o možnih dobaviteljih krompirja za prihodnje leto, se z njimi o tem dogovorili oziroma sklenili pogodbo, saj sedaj ob družbeno dogovorjenih cenah nimamo kaj izgubiti, kvečjemu izogniti težavam kakršne smo imeli letos.

Mili Kobal

ZAHVALA

Drage sodelavke in sodelavci!

Iskrena hvala za darila in cvetje ter izrečene besede ob mojem odhodu v pokoj.

Še posebej se za izkazano pozornost zahvaljujem Marinki Kmetovi, Darinu Rižnerju in Leu Modru.

Tudi Izvršnemu odboru sindikata iskrena hvala za izkazano pozornost.

Vsem članom kolektiva pa želim zdravja in delovnih uspehov.

Ana Laznik

Naše delo in poslovanje v obdobju januar — september 1984

Že na zborih delavcev, ko smo obravnavali rezultate poslovanja, marsikomu ni bilo jasno, zakaj so naši devetmesečni poslovni rezultati tako slabi, če pa smo fizični obseg proizvodnje presegli za 5,6 % in proizvodnjo v primerjavi z letom 1983 povečali za 11 %. Upam, da bo ta širša informacija pojasnila nekatere nejasnosti. Seveda pa je potrebno, da za lažje razumevanje in morebitna poglobljena razmišljanja ob tem članku uporabimo tudi tabelarični prikaz poslovanja.

Proizvodnja po količini v kg

Tabela 1

Pokazatelj	doseženo I.-IX.83	plan 1984	doseženo I.-IX.84	doseženo september	1984: 1983	1984: plan
RDBO	1.375.918	2.olo.254	1.433.88o	144.618	1o4.21	71.33
RŠ	77.414	149.411	36.579	5.248	47.25	24.48
MP	173.218	139.247	3o.141	413	17.4o	21.65
MDK	3.935	-	-	-	-	-
MDR	2.365.321	2.983.435	2.251.278	21o.o77	95.18	75.46
MDA-IS Bela	6.ooo.816	8.392.45o	6.794.377	974.o16	113.22	8o.96
MDA-IS Rjava	4.677.13o	4.315.7oo	3.73o.128	314.549	79.75	86.43
MDA-P	3.932.134	8.583.84o	7.518.981	698.616	191.22	87.59
MDA-K	1.386.23o	2.331.9oo	1.911.946	3o5.951	137.92	81.99
MDA-KN	8.149	-	-	-	o.11	-
MDA-KN-IW	739.118	-	1.o85	-	o.15	-
MDA-KN-IWP	892.48o	969.2o5	393.414	-	44.o8	4o.59
TOZD Proizvodnja steklenih izdelkov	21.631.863	29.875.442	24.1o1.818	2.653.488	111.42	8o.67

Prodaja po količini v kg

Tabela 2

Pokazatelj	doseženo I.-IX.83	plan 1984	doseženo I.-IX.84	doseženo september	1984: 1983	1984: plan
RDBO	1.375.5o6	2.olo.254	1.411.364	143.824	1o2.61	7o.21
RŠ	123.188	149.411	39.683	2.597	32.21	26.56
MP	299.335	139.247	85.124	944	28.44	61.13
MDK	7.436	-	2.965	-	39.87	-
MDR	2.456.569	2.983.435	2.323.429	223.54o	94.58	77.88
MDA-IS Bela	5.965.431	8.392.45o	6.426.o33	918.o87	1o7.72	76.57
MDA-IS RJava	3.751.448	4.315.7oo	3499.o91	347.123	93.27	81.o8
MDA-P	4.529.o5o	8.583.84o	6.267.864	693.495	138.39	73.o2
MDA-K	1.6oo.o98	2.331.9oo	1.979.334	385.135	123.7o	84.88
MDA-KN	113.o4o	-	47.o35	3.1oo	41.61	-
MDA-KN-IW	668.972	-	231.97o	17.217	34.68	-
MDA-KN-IWP	875.o28	969.2o5	629.52o	13.697	71.94	64.95
TOZD Proizvodnja steklenih izdelkov	21.765.1o1	29.875.442	22.943.422	2.748.757	1o5.41	76.8o

Dosežene neto povprečne prodajne cene na tono

Tabela 3

Pokazatelj	doseženo I.-IX.1983	plan 1984	doseženo I.-IX.1984	doseženo september	1984: 1983	1984: plan
RDBO	167.58o.21	279.476.9o	277.167.ec	332.864.oo	165.39	99.17
RŠ	147.242.55	185.175.35	397.662,5o	646.916.oo	27o.o7	214.75
MP	73.363.25	1o2.c1o.75	128.738,oo	446.o66.oo	175.48	126,49
MDK	74.178.12	-	67.415,5o	-	9o.48	-
MDR	98.4o5.64	148.937.6o	161.729,5o	196.289.5o	164.35	1o8.55
MDA IS BELA	56.365.o4	96.o88.7o	81.423.oo	7o.946.5o	144.46	84.74
MDA-IS RJAVA	56.358.84	128.169.8o	93.138.oo	89.3o7.5o	165.26	72.67
MDA-P	36.655.66	71.132.6o	6o.169.oo	73.623.5o	164.15	84.59
MDA-K	76.128.29	12o.351.3o	1o3.734.oo	98.72o.5o	136.26	86.19
MDA-KN	193.624.2o	-	228.858.oo	163.632.oo	118.2o	-
MDA-KN-IW	85.859.8o	-	133.175.5o	148.o45.5o	155.11	-
MDA-KN-IWP	56.1o8.5o	127.554.35	95.7o4.5o	218.782.oo	17o.57	75.o3
TOZD Proizv. steklenih izdelkov	67.852.51	112.334.2o	1o1.44o.oo	1o3.716.5o	149.5o	9o.3o

Skupen izvoz januar—september 1984

Tabela 4

POKAZATELJ	DOSEŽENO I-IX-83	PLAN - 1984	DOSEŽENO I-IX-84	% 1983	% plana
Izvoz v KG					
proizv. stekla	5.728.741	8.769.771	5.992.5o8	1o4.6o	68.33
proizv. svetil	-	-	-	-	-
Izvoz po EC					
proizv. stekla	479.279.o2o.68	1.322.5o8.136.oo	784.891.851.95	163.76	59.34
proizv. svetil	-	288.o8o.8o8.oo	113.224.6o8.9o	-	39.3o
Izvoz v $ konvert.					
proizv. stekla	4.961.934.78	7.o92.139.oo	5.15o.656.56	1o3.8o	72.62
proizv. svetil	-	1.113.ooo.oo	513.873.3o	-	46.17
Izvoz v Cl $					
proizv. stekla	1.146.7o7.o5	2.o83.ooo.oo	978.838.38	85.36	46.99
proizv. svetil	-	1.892.ooo.oo	4o2.341.o7	-	21.26
Izvoz v $/tono					
proizv. stekla	1.o66.29	1.o46.22	1.o22.86	95.92	97.76
proizv. svetil	-	-	-	-	-
Izvoz po PO/tono					
proizv. stekla	83.662.19	15o.8o3.o4	13o.978.85	156.55	86.85
proizv. svetil	-	-	-	-	-

Količinska in specifična poraba surovin v obdobju januar—september 1984 v primerjavi z enakim obdobjem 1983

Tabela 6

	Proizvodnja stekla/kg I.-IX.83	I.-IX.84	ind.	Poraba surovin/kg I.-IX.83	I.-IX.84	ind.	Spec.poraba surovnin/1g I.-IX.83	I.-IX.84	ind.
Obrat roč. pr.	3.995.8o6	3.751.878	93,9						
Krem.pesek - suh				3.658.669	3.373.476	92,2	915,6	899,1	98,2
Kalcinirana soda				1.168.842	1.oo8.562	86,3	292,5	268,8	91,9
Kalcit - marmor				545.282	482.53o	88,5	136,5	128,6	94,2
Pepelika				18o.54o	2o5.6o7	113,9	45,2	54,8	121,2
Cink oksid				13o.268	126.615	97,2	32,6	33,7	1o3,4
Kriolit				89.835	134.341	149,5	22,5	35,8	159,1
Dolomit				149.18o	214.667	143,9	37.3	57,2	153,4
Jedavec				73.323	64.314	87,7	18,3	17,1	93,4
Živec				139.279	118.161	84,8	34,9	31,5	9o,3
Soliter				35.924	17.6o9	49,o	9,o	4,7	52,2
Mavec				28.172	4o.737	144,6	7,1	1o,9	153,5
Ba"karbonat				29.9o8	14.6o7	49,1	7,5	3,9	52,o
Barit				8.7oo					
Ostale surovine				18.217	5.322	29,2	4,6	1,4	3o,4
S K U P A J				6.256.139	5.8o6.638	92,8	1.563,6	1.547,5	99,o

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da smo izdelali 24,101.818 kilogramov izdelkov, da je to 11,42 % več kot v devetih mesecih leta 1983 in da smo proizvodni plan za letošnjih 9 mesecev presegli za 5,6 %. Prav tako je razvidno, da je prodaja večja od planirane za 1,8 %. Seveda pa smo zaradi zamrznitve cen naših izdelkov dosegli le 90,3 % od planiranih cen za leto 1984.

Izvoz na konvertibilno področje smo dosegli s 5,150.656,56 $, kar je 3,8 % več kot v letu 1983 in 72,62 % od letnega plana.

Ker so v kalkulacijah naših izdelkov glavne postavke energija in surovine, smo za ta prikaz pripravili tudi podrobno analizo o specifični porabi in ceni le-teh. Tabele dokazujejo, da smo specifično porabo surovin na enoto proizvoda zmanjšali za ca. 0,8 %. Vendar pa so se cene (tabela 7) surovin povečale za 53,9 % v ročni proizvodnji, in 55,3 % za avtomatsko proizvodnjo. Podobna situacija je tudi pri porabi energije. Tabela 10 prikazuje to porabo. Dosežena količinska poraba za letošnjih devet mesecev je 73,7 % kar pomeni, da je bila specifična poraba energije manjša za 1,3 %.

V tabeli 11 pa je prikazano, kakšno je bilo povišanje cen za posamezne vrste energije. Tabela jasno prikazuje, da smo v lanskih devetih mesecih plačali za energijo 314,994.000 dinarjev, v letošnjih devetih mesecih pa 656,541.000 din. Torej je indeks rasti cen energije kar 208,4, ali drugače povedano, strošek za energijo je v letošnjih devetih mesecih večji za 108,4 %, kar predstavlja 341,547.000 dinarjev (34 milijard starih din).

Seveda so poleg navedenih stroškov surovin in energije prekomerno porasli tudi stroški za embalažo in še za nekatere materiale: (železo, litina, barvne kovine...). Ob upoštevanju teh cenovnih neskladij bomo verjetno lažje razumeli slabe poslovne rezultate, ki so prikazani v tabeli 5. Če v tej tabeli primerjamo posamezne postavke z lanskim devetmesečjem, ugotovimo, da je celotni prihodek pri večji prodaji za 5,41 % (tabela 2) porasel le za 49,59 %, ob tem pa so porabljena sredstva večja kar za 62,62 odstotka. Torej je jasno, da so prav cenovna neskladja izničila našo proizvodnjo in poslovno uspešnost. Seveda nam doseženi dohodek ni omogočal, da bi iz-

Primerjava razporeditve celotnega prihodka doseženega v obdobju januar—september 1984 z istim obdobjem preteklega leta in planom za leto 1984 — tozd Proizvodnja steklenih izdelkov

Tabela 5

ELEMENT	DOSEŽENO I.-IX.1983	PLAN 1984	DOSEŽENO I.IX.1984	1984: 1983	1984: plan
CELOTNI PRIHODEK	1.599.264.327.39	3.356.874.ooo	2.392.4o3.512.27	149.59	71.26
poslovni stroški	758.472.9oo.45	1.888.285.ooo	1.387.7o4.o74.o2	182.96	73.49
interne storitve	239.741.139.45	439.o44.ooo	273.241.o48.o6	113.97	62.23
nabavna vred.prod.bl.	1.9o9.118.25	2.386.ooo	4.5o8.34o.63	236.14	188.94
udeležba na dohodku	17.336.ooo.oo	-	41.25o.ooo.oo	237.94	-
izredni izdatki	29.278.331.23	21.1o6.ooo	2o.623.656.66	7o.44	97.71
S K U P A J :	1.o46.737.489.38	2.35o.821.ooo	1.727.327.119.37	165.o2	73.47
družbeni proizvod	552.526.838.o1	1.oo6.c53.ooo	665.o76.392.9o	12o.36	66.1o
amortizacija	85.697.466.15	166.637.ooo	114.245.4o3.oo	133.31	68.55
PORABLJENA SREDSTVA	1.132.434.955.53	2.517.458.ooo	1.841.572.522.37	162.62	73.15
DOSEŽEN DOHODEK	466.829.371.86	839.416.ooo	55o.83o.989.9o	117.99	65.62
splošna in skup.por.	121.629.4o3.25	21o.687.ooo	166.3o6.612.oo	136.73	78.93
del dohodka za DSSS	76.958.o11.8o	131.295.ooo	98.545.554.oo	128.o5	75.o5
AM po poveč.stopnji	-	-	-	-	-
DOSEŽEN ČISTI DOH.	268.241.956.81	497.434.ooo	285.978.823.9o	1o6.61	57.49
del za osebne dohodke	21o.431.949.75	359.82o.ooo	272.329.19o.5o	129.41	75.68
del za stan.prisp.	9.73o.69o.4o	17.397.ooo	12.379.447.oo	127.22	71.15
OST.NEK ČIST.DOH.	48.o79.316.66	12o.217.ooo	1.27o.186.4o	2.64	1.o5
4% od dohodka za rez.skl.	11.67o.734.3o	2o.985.ooo	1.27o.186.4o	1o.88	6.o5
poslovni sklad	31.733.o79.21	76.4o9.ooo	-	-	-
sklad skup.por.	4.675.5o3.15	22.823.ooo	-	-	-

Cene surovin in vrednost porabljenih surovin — obrat ročna proizvodnja

Tabela 7

Surovina	Cena I.-IX.83	Cena I.-IX.84	ind.	Vrednost I.-IX.1983	Vrednost I.-IX.1984	ind.
Kalcinirana soda	14,40	15,35	106,5	16.833.722,40	15.480.556,65	91,9
Cink oksid.	105,83	194,83	184,0	13.785.896,55	24.667.953,50	178,9
Pepelika	51,69	79,98	154,7	9.332.066,80	16.444.125,90	176,2
Kremenčev pesek	1,97	3,76	190,8	7.219.266,20	12.671.208,90	175,5
Kriolit	62.309	97,73	156,8	5.597.540,90	13.129.183,45	234,5
Jedavec	24,07	55,29	229,7	1.764.776,65	3.556.087,10	201,5
Ba-karbonat	31,84	46,04	144,5	952.244,70	676.658,15	71,0
Marmor	1,73	2,42	139,8	946.049,75	1.168.930,65	123,5
Živec	4,718	7,26	153,8	657.215,45	857.347,60	130,4
Soliter	14,81	23,35	157,6	532.178,25	411.094,60	77,2
Dolomit	1,45	2,21	152,4	216.797,60	473.344,05	218,4
Mavec	5,075	8,46	166,7	142.990,00	344.509,35	240,9
Barit	14,52	-	-	126.325,45	-	-
Ost. surovine	22,88	36,78	160,7	416.723,75	195.780,25	47,0
S K U P A J	9,35	15,51	165,8	58.523.794,45	90.076.780,15	153,9

Količinska in specifična poraba surovin v obdobju januar—september 1984 v primerjavi z enakim obdobjem 1983

Tabela 8

	Proizvodnja stekla/kg I.-IX.83	I.-IX.84	ind.	Poraba surovin/kg I.-IX.83	I.-IX.84	ind.	Spec. poraba surovin/kg I.-IX.83	I.-IX.84	ind.
Obrat avtom. pr.	17.636.057	20.349.940	115,4						
Krem.pesek - suh				13.576.887	15.814.442	116,5	769,8	777,1	101,0
Kalcinirana soda				4.350.767	5.038.269	115,8	246,7	247,6	100,4
Kalcit - marmor				1.719.588	1.907.545	110,9	97,5	93,7	96,1
Pepelika				193.812	165.030	85,2	11,0	8,1	73,6
Živec				1.162.234	1.285.038	110,6	65,9	63,1	95,8
Dolomit				1.844.684	2.307.006	125,1	104,6	113,4	108,4
Jedavec				38.048	48.919	128,6	2,2	2,4	109,1
Cink oksid				-	-				
Soliter				49.040	72.423	147,7	2,8	3,6	128,6
Ba karbonat				190.117	104.060	54,7	10,8	5,1	47,2
Barit				70.414	45.198	64,2	4,0	2,2	55,0
Ostale surovine				214.486	183.725	85,7	12,2	9,0	73,8
S K U P A J				23.410.077	26.971.655	115,2	1.327,5	1.325,3	99,8

Cene surovin in vrednost porabljenih surovin — obrat avtomatska proizvodnja

Tabela 9

Surovine	Cena I.-IX.83	Cena I.-IX.84	ind.	Vrednost I.-IX.1983	Vrednost I.-IX.1984	ind.
Kalcinirana soda	14,735	16,66	131,1	64.107.204,65	83.926.851,60	130,9
Kremenčev pesek	2,157	4,11	190,5	29.282.061,05	64.951.320,35	221,8
Živec	4,727	7,68	162,5	5.493.814,70	9.865.322,75	179,6
Ba-karbonat	32,529	44,39	136,5	6.184.333,65	4.619.203,45	74,7
Pepelika	50,402	77,13	153,0	9.768.507,30	12.728.364,30	130,3
Marmor	1,739	2,51	144,3	2.990.618,35	4.783.547,95	160,0
Dolomit	1,301	2,38	182,9	2.399.700,30	5.493.610,30	229,0
Barit	15,906	22,63	142,3	1,120.038,10	1.022.867,70	91,3
Jedavec	23,81	58,48	245,6	905.898,40	2.860.602,60	315,8
Soliter	14,675	24,97	170,2	719.699,50	1.808.270,85	251,2
Cink oksid	-	-		-	-	
Ostale surovine	9,44	10,99	116,4	2.025.708,10	2.020.106,05	99,7
S K U P A J	5,33	7,19	134,9	124.997.584,10	194.080.067,90	155,3

Količinska poraba energije v obdobju januar—september 1984 v GJ

Tabela 10

VRSTA ENERGIJE	OBRAT	Poraba I.-IX.1983	Poraba I.-IX.1984	Plan 1984	ind. 4 : 3	ind. 4 : 5
1	2	3	4	5	6	7
Električna energija	roč.	40.097	41.479	52.636	103,5	78,8
	avt.	54.194	61.117	90.900	112,8	67,2
	DO	146.192	149.242	220.097	102,1	67,8
Zemeljski plin	roč.	145.832	173.327	225.064	119,1	77,0
	avt.	272.534	328.678	404.671	120,6	81,2
	DO	459.671	549.544	693.063	119,6	79,3
Tekoči naftni plin	roč.	11.688	8.177	10.342	70,0	79,1
	avt.	51.515	38.432	77.008	74,6	49,9
	DO	63.203	46.609	91.005	73,7	51,2
Mazut	roč.	5.572	1.194	-	21,4	-
	avt	3.502	-	-	-	-
	DO	9.074	1.194	8.955	13.2	13,3
S K U P A J	roč.	202.889	224.177	288.042	92,3	77,8
	avt.	381.745	428.227	572.579	112,2	74,8
	DO	678.140	746.589	1.013.120	110,1	73,7

1 kcal=4186,6 GJ; 1000 kWh=3,6 GJ; 1.000 kg t.n.p.=48,1; 1.000 kg mazuta=39,8 GJ
1.000 kg Nm^3 = 34,7 GJ

Vrednostna poraba energije v obdobju januar—september 1983 in januar—september 1984

Tabela 11

VRSTA ENERGIJE	OBRAT	MERSKA ENOTA	Poraba I.-IX.1983	Poraba I.-IX.1984	Plan 1984	ind. 5 : 4	ind. 5 : 6
1	2	3	4	5	6	7	8
Električna energija	roč.	000	21.355	44.638	46.881	209,0	95,2
	avt.		28.478	65.770	80.963	230,9	81,2
	DO	din	74.613	160.605	193.551	215,2	82,9
Zemeljski plin	roč.	000	62.931	125.138	206.176	198,8	60,6
	avt.		120.294	285.161	370.783	237,0	76,9
	DO	din	201.510	449.072	632.492	222,8	71,0
Tekoči naftni plin	roč.	000	6.401	8.141	8.392	127,1	97,0
	avt.		29.000	38.268	62.489	131,9	61,2
	DO	din	35.401	46.409	71.390	131,0	65,0
Mazut	roč.	000	2.124	455	-	21,4	-
	avt.		1.346	-	-	-	-
	DO	din	3.470	455	7.279	13,1	6,2
S K U P A J	roč.	000	92.811	178.372	261.449	192,1	68,2
	avt.		179.118	389.199	514.175	217,2	75,6
	DO	din	314.994	656.541	904.712	208,4	72,5

Povprečne cene energetskih virov za DO

Tabela 12

VRSTA ENERGIJE	MERSKA ENOTA	DOSEŽENO I.-IX.1983	DOSEŽENO I.-IX.1984	PLAN 1984	ind. 4 : 3	ind. 4 : 5
1	2	3	4	5	6	7
Električna energija	din/kWh	1,84	3,87	3,17	210,3	122,1
	din/kWh	0,51	1,08	0,88		
Zemeljski plin	din/Nm^3	15,21	28,36	31,67	186,5	89,5
	din/MJ	0,44	0,82	0,91		
Tekoči naftni plin	din/kg	26,94	47,89	37,73	177,8	126,9
	din/MJ	0,56	1,00	0,78		
Mazut	din/kg	15,22	15,17	32,35	99,7	46,9
	din/MJ	0,38	0,38	0,81		
S K U P A J	din/MJ	0,46	0,88	0,89	191,3	98,9

Specifična poraba energije v obdobju januar—september 1984 z istim obdobjem 1983

Tabela 13

	Specifična poraba MJ/kg I.-IX.83	I.-IX.84	Plan 1984	ind. 3:2	ind. 3:4	Fizični obseg proizvodnje I.-IX.1983	I.-IX.1984	Plan 1984
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obrat ročna	60,81	59,75	54,53	98,3	109,6	3.995.806	3.751.878	5.282.347
Obrat avtom.	21,65	21,04	23,28	97,2	90,4	17.636.057	20.349.940	24.593.095
DO	31,35	30.98	33,91	98,8	91,4	21.631.863	24.101.818	29.875.442

plačali višje osebne dohodke, saj smo že pri tej višini OD ustvarili le 1,270.186,40 din ostanka čistega dohodka, kar je samo 2,64 % v primerjavi z devetmesečjem preteklega leta.

Seveda s takšnimi rezultati verjetno ni nihče v naši tozd in DO Steklarna-Sijaj Hrastnik zadovoljen. Takšno poslovanje je nekje na robu rentabilnosti, slaba je tudi socialna varnost vseh zaposlenih, in ob takšni draginji povprečni OD 19.290 din ob tako težkih pogojih dela kot so v naši DO sigurno ni zadovoljiv. Ob takšnem razmišljanju in ugotovitvah se nam vsiljuje vprašanje, kako naprej.

Ob tako negativnih in spreminjajočih se pogojih gospodarjenja je dejansko težko prognozirati. Pa vendarle moramo tudi ob tako težkih pogojih gospodarjenja imeti mero optimizma in računati, da bomo tudi to krizno obdobje uspešno premagali.

Kakšna bo ta uspešnost pa je poleg zunanjih faktorjev, na katere mi nimamo vpliva (cena energije in druga cenovna neskladja) tudi precej odvisna od našega dela, od naših prizadevanj, da bomo dosegli boljše rezultate vsak na svojem delovnem mestu. Če bomo izkoristili vse naše notranje rezerve, bomo imeli tudi večjo moralno pravico, da bomo od širše družbe zahtevali, drugačen status za steklarsko industrijo.

Tudi v svetu se steklarska industrija spoprijema s težavami, ki izvirajo predvsem iz vse dražje energije. Tako je steklarstvo tudi v svetu ena od industrij, ki je slabše akumulativna. V deželah, kot na primer v Franciji (ki ima močno steklarsko industrijo) je država pomagala tej industriji tako, da je pocenila energijo; država se je odpovedala davku na energijo. Tako torej po svetu rešujejo problem steklarstva. Mislim, da bo podobna pomoč potrebna tudi jugoslovanskim steklarnam. In še tako, da bi cene energije poenotili, ker je verjetno to eden od osnovnih pogojev za enotni tržni nastop (za lojalno konkurenco) in seveda tudi za vse primerjave o uspešnosti gospodarjenja, ki jih opravljajo razne inštitucije. Mislim pa, da je ključ za rešitev naših problemov in širše družbene skupnosti le v tem, da bo delo in rezultati dela dobili pravo vrednotenje in da bo resnično z dohodkom razpolagal tisti, ki ga ustvari, kar je v današnjih razmerah bolj beseda kot resnica.

Ker smo pred kratkim sprejeli nov Samoupravni sporazum o oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov, ki dejansko bolj stimulira težko proizvodno delo, mislim, da je s tem dana določena motivacija za večjo angažiranost in boljše proizvodne in poslovne rezultate.

Ob zaključku tega razmišljanja bi poudaril le še to, da bo verjetno naša uspešnost, naša socialna varnost, naš nadaljnji razvoj odvisen predvsem le od našega dela in naših poslovnih odločitev.

Anton Žagar, inž.

Problemi na trgu

Poročila potnikov napovedujejo, da je tržni položaj naših kupcev vedno slabši. Tudi po podatkih na podlagi redne ankete Zavoda za raziskavo trga naj bi bilo povpraševanje z domačega trga v obdobju september 1984 — februar 1985 za okrog 6 odstotkov manjše kot v istem obdobju lani in to zlasti po blagu široke porabe. Stabilizacijski ukrepi ter hitro naraščanje cen so občutno zmanjšali kupno moč potrošnika, tako da je konjunktura na domačem trgu v upadanju.

Velik del naših proizvodov je namenjen za široko porabo in kljub zmanjšanju povpraševanja po blagu za široko porabo lahko rečemo, da je prodaja tega blaga zaenkrat še zadovoljiva. Zataknilo se je drugje.

Narastle so zaloge rjave embalaže, stiskanih izdelkov in svetil.

Pri rjavi embalaži je glavni problem povzročila odpoved dobav medicinskih stekleničk za Nemško demokratično republiko v četrtem četrtletju tega leta.

Ekonomski odnosi z Nemško demokratično republiko so osnovani po principu menjave blaga po svetovnih cenah. Vendar je v drugi polovici tega leta prišlo do težav pri nabavi blaga iz Nemške demokratične republike zaradi hitrega vzpona klirinškega dolarja in zaradi višanja cen nekaterim izdelkom. Del blaga, ki se ga v tej republiki nabavlja, postane za naše kupce predrag, zato se ga trgovske organizacije branijo.

Po dogovoru bi morali v tem zadnjem četrtletju iz naše DO poslati v Nemško demokratično republiko še 6 milijonov medicinskih stekleničk. To so bile realne potrebe našega kupca, a te nabave ne more izvršiti pred izravnavo plačilne bilance med Jugoslavijo in Nemško demokratično republiko.

Vrednost naših izdelkov v Nemško demokratično republiko je preko 1 milijon klirinških dolarjev. Še v mesecu avgustu smo na zahtevo firme Glas Keramik pripravili ponudbo za nov asortiman medicinskih stekleničk, katere bi dobavljali v letu 1985. Vrednost izvoženih stekleničk v Nemško demokratično republiko bi se celo podvojila, vendar zaradi suficita ter manjših možnosti nakupa nemškega blaga verjetno ti dogovori ne bodo realizirani.

Delni izpad prodaje rjave embalaže na domačem tržišču smo hoteli nadomestiti z večjo prodajo v Nemško demokratično republiko. Ker se pa to verjetno ne bo uresničilo, iščemo nova tuja tržišča kot so Nigerija, Etiopija itd. Prve količine penicilink bomo poslali v Nigerijo že novembra tega leta.

Naraščanje zalog izdelkov iz avtomatskih stiskalnic pa je povzročilo zmanjšanje naročil embalaže za prehrambeno industrijo. Večji del izdelkov iz avtomatskih stiskalnic se proizvaja kot embalaža za prehrambeno industrijo. V te kozarce se polnijo čokoladne kreme, gorčica in razne začimbe. Tudi za te izdelke se je zmanjšalo povpraševanje zaradi padca kupne moči potrošnika. Asortiman stiskanih izdelkov za široko potrošnjo je zelo obširen in odpoved prehrambene industrije je povzročila in omogočila, da imamo vsa stekla za široko potrošnjo in gostinstvo na zalogi. Seveda pa so se zaloge stiskanih izdelkov za 50 odstotkov povečale. Delno izgubo odjema prehrambene industrije že pokrivamo z izvozom teh izdelkov na konvertibilno tržišče. Trenutno smo v razgovorih še z nekaterimi tujimi kupci, ki se zanimajo za ta asortiman.

se iz Jugoslavije v ZDA uvažajo brez carine. Kvaliteto stekla teh izdelkov smo izboljšali, potrebno pa bo še izbrati tak asortiman, ki bo zanimiv za to tržišče. Smo v razgovoru s predstavnikom iz ZDA, ki bi zastopal naše interese na tem trgu.

Proizvodnja svetil je bila do konca lanskega leta v precejšnji meri zaposlena z izdelki za rusko tržišče. V tem letu so bile dobave za rusko tržišče minimalne. Tako se je morala proizvodnja in prodaja usmeriti na domače tržišče.

Pravilna usmeritev prodaje naših izdelkov na tuja tržišča pa je omogočala ostalim proizvajalcem lestencev, da so se razširili in zapolnili praznino teh izdelkov za jugoslovanske potrebe.

Na podlagi teh potreb so si nekateri svoje proizvodne kapacitete povečali do take mere, da so dosegli fizični obseg proizvodnje svetil. Rusko tržišče je bilo do lanskega leta velik odjemalec lestencev od jugoslovanskih proizvajalcev. Naenkratno zmanjšanje potreb, pa je prisililo vse jugoslovanske proizvajalce lestencev več izdelkov prodati na domačem trgu in to v sedanjih zaostrenih tržnih razmerah.

Del te proizvodnje skušamo plasirati na zahodna tržišča, smo pa v večini primerov predragi zaradi visokih cen naših repromaterialov in visoke režije, kar pa zahodni trg ni pripravljen plačati.

Foto B. Klančar

Naša glavna naloga: čimveč izdelkov prodati v izvoz, kljub hudi konkurenci

Zavedamo se, da bo leto 1985 še trše, zato bo nujno del avtomatsko stiskanih izdelkov planirati na inozemska tržišča. V ta posel smo vključili večino naših izvoznikov.

Zanimivo je še vedno tržišče ZDA, kajti vsi stekleni izdelki

Za prebroditev težav zaradi upadanja kupne moči na domačem trgu bo nujno še del naše proizvodnje stekla za široko potrošnjo drobne embalaže in svetil prodati na tuja tržišča, kajti možnosti za izvoz so še vedno zadovoljive.

inž. Jože Tušar

SDK o reklamacijah

Samoupravna delavska kontrola DO je na seji, dne 23. 10. 1984 obravnavala izvajanje kontrole kvalitete stekla, zlasti z vidika ugotovitve vzrokov za nastale reklamacije in odgovornosti za le-te.

Število reklamacij v naši delovni organizaciji je precejšnje. Vzroki za njih pa so v vsej proizvodni verigi, vključno s skladiščenjem in transportom. So objektivni in subjektivni. Velikokrat je vzrok reklamacij slabo in neodgovorno delo posameznikov ali posameznih skupin delavcev, čeprav se kot opravičilo za to navaja, da je premalo ljudi na izmeni, da je slaba kakovost stekla ali pa, da je neustrezno orodje. Prav tako se pojavljajo napake v odpravi izdelkov. Palete so nepravilno označene in tako se zgodi, da pridejo na naslov napačni izdelki. Zgodi se tudi, da kupci poskušajo z reklamacijo tudi v neopravičenih primerih.

Čeprav za napake vsi vemo, pa se za vsako storjeno napako vedno najde kakšno opravičilo, torej odgovornosti za reklamacije ni.

Število reklamacij je nujno potrebno zmanjšati. Zato je Samoupravna delavska kontrola DO na to opozorila vse nadležne v procesu proizvodnje in odpreme gotovih izdelkov. Pri vsaki reklamaciji je potrebno ugotoviti vzroke in poiskati odgovorne.

O vzrokih reklamacij je v juliju že razpravljal tudi delavski svet tozd Proizvodnja steklenih izdelkov in imenoval je tudi Komisijo za reševanje reklamacij. SDK DO je komisiji priporočila, da takoj prične z delom, torej da ob vsaki reklamaciji ugotavlja vzroke za nastanek reklamacije ter da ustrezno ugotovitvi tudi ukrepa.

Opravičilo ali opomin?

Če je bil ob izplačilu OD za september vzrok prekinitve dela na jutranji in popoldanski izmeni »napaka« v obračunu OD, pa so na sestanku nočne izmene odločno govorili le o prenizkih osebnih dohodkih.

Razplet dogodkov je danes znan. Služba družbenega knjigovodstva Trbovlje, ki je na osnovi sklepov sestankov morala opraviti kontrolo obračuna OD, je potem, ko je proučila našo interno zakonodajo in sistem obračunavanja OD, prišla do ugotovitve, da napake v obračunu ni bilo, čemur pa nekateri še vedno ne verjamejo in postavljajo vprašanje zakaj Služba družbenega knjigovodstva ni prišla iz Ljubljane ali Beograda.

»proti« pa le dobrih deset odstotkov.

Je pa prekinitev dela vzbujala različne komentarje. Svoj prostor so dogodkom namenila, bolj kot kjerkoli doslej, tudi sredstva javnega obveščanja. Nekateri so, za razliko od tistih, ki so povzeli le uradne informacije, dogodke komentirali kajpak tudi po svoje: da smo OD za dopuste obračunavali po novem pravilniku, pa tudi take, da so se družbenopolitične organizacije in vodstvo končno šele sedaj zdramili. Avtorju tega zadnjega komentarja pač najbrž ni bilo znano, da smo v letošnjem letu sprejeli dva programa. Prvega po prvih treh mesecih poslovanja, drugega ko smo po osmih mesecih že ugotavljali slab poslovni rezultat. Zlasti v tem zadnjem PROGRAMU ZA IZBOLJŠANJE POSLOVNIH REZULTATOV smo odločno zastavili boj zoper nedelo, neupravičenemu izkoriščanju bolniškega staleža, zoper alkoholizem, zaostrili odgovornost vseh delavcev, zlasti še vodstvenih, skratka vsemu tistemu, kar nam tudi zmanjšuje dohodek. Glavni nosilci pa so bili družbeno politične organizacije in vodilni ter vodstveni delavci. Lahko še dodamo, da je bil prav ta program izhodišče za razprave o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ. Torej so DPO in vodstveni delavci v vsem tem času vendarle nekaj počeli.

Mili Kobal

Rezultate varčevanja, boljšega dela, sproti »požirajo energetske podražitve (Foto B. Klančar)

So pa inšpektorji ob koncu kontrole povedali, in tako zapisali tudi v zapisnik, da so osebni dohodki v naši DO na resnično nizki ravni.

Da so naši OD, ki so do septembra bili na ravni decembra preteklega leta tako nizki, so rezultat vstrajnega zmanjševanja dohodka (zaradi nesorazmernih podražitev surovin in energije), ki ga v preteklem, še manj pa v letošnjem letu ne more zaustaviti oziroma nadomestiti povečana proizvodnja in prodaja, varčevanje z energijo in surovinami, boljše delo.

Je pa vse to težko razumeti, tembolj tistim z najnižjimi OD. In četudi ne moremo zapisati opravičila za na tak način izraženega nezadovoljstva, vseeno ostaja dejstvo, da izražajo nezadovoljstvo na tak način celo tam, kjer je delo mnogo lažje, plačilne kuverte pa debelejše.

15. novembra bodo številke naših OD večje. V povprečju za 27 odstotkov. Očitno pa nekateri menijo, da je k temu povečanju pripomogla prekinitev dela, čeprav so vse od spomladi potekale aktivnosti za pripravo novih samoupravnih aktov s področja delitve osebnih dohodkov, na sam dan prekinitve pa je bil v vseh tozd že razpisan referendum za 30. oktober.

Danes so ti akti sprejeti. Tudi izidi glasovanja so več kot le ustrezni, saj je »za« glasovalo tri četrtine vseh delavcev v DO,

Lastna udeležba

Plačilo lastne udeležbe za družbeno stanovanje spada v področje, za katerega ne manjka vprašanj. Zakonsko podlago za uvedbo lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na družbenem stanovanju je prinesel zakon o stanovanjskem gospodarstvu, iz leta 1981. Zaslediti jo je bilo mogoče že pred sprejemom zakona v mnogih samoupravnih aktih, ki so urejali reševanje stanovanjskih vprašanj. Tudi pri nas smo lastno udeležbo ves ta čas izvajali tudi v praksi. Prav od tod pa se marsikomu morda še vedno porajajo vprašanja in kot odgovor na nekatere smo uporabili literaturo Stanovanjski spori in njihovo reševanje pred sodišči združenega dela.

Lastna udeležba se plača ob vsakokratni preselitvi v več vredno stanovanje, neodvisno od pravne podlage za preselitev. Torej — ne glede na to, ali gre za dodelitev stanovanja, ali za zamenjavo stanovanja, skladno z zakonom o stanovanjskih razmerjih.

Zakon o stanovanjskem gospodarstvu določa tudi, da kdor se preseli v večje ali več vredno stanovanje in je že plačal lastno udeležbo, plača lastno udeležbo glede na razliko v revalorizirani vrednosti prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja.

V našem samoupravnem aktu smo opredelili, da je delavec dolžan plačati lastno udeležbo v naslednjih primerih: za novo stanovanje (od leta 1960 dalje), v primeru zamenjave stanovanja (novo za večje novo), za stanovanje, zgrajeno s sredstvi za družbeno pomoč in za kadrovsko stanovanje.

Opredelili smo tudi, da so plačila lastne udeležbe oproščeni tisti delavci, ki se preselijo iz večjega v manjše stanovanje.

Po zakonu o stanovanjskem gospodarstvu pa lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na družbenem stanovanje ni dolžan prispevati tudi:

— zakonec, ki pridobi stanovnajsko pravico zaradi smrti zakonca ali ob razvezi zakonske zveze;

— občan, ki pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju, namenjenemu osebi, ki opravlja službeno obveznost;

— nosilec družbene funkcije, ki pridobi stanovanjsko pravico v kraju zunaj stalnega bivališča za čas opravljanja funkcije v tem kraju.

Po novem zakonu je oseba, s katero je imetnik stanovanjske pravice živel v dalj časa trajajoči skupnosti, izenačena z zakoncem in torej zanjo veljajo enaka določila kot za zakonce.

Oprostitev lastne udeležbe je predvidena po družbenem dogovoru le še v naslednjem primeru: da naj ne bi lastne udeležbe plačal tisti pridobitelj stanovanjske pravice, pri katerem znaša povprečni mesečni dohodek na čalna gospodinjstva do 20 % povprečnega mesečnega OD v SR Sloveniji.

Zakonske določbe so glede pravočasnosti plačila lastne udeležbe stroge. Lastno udeležbo je namreč treba plačati pred prevzemom stanovanja. Lahko pride do tega, da je delavec v stanovanju, lastne udeležbe pa ne plača. Upoštevajoč zakonska določila je ugotovitev naslednja: vselitev brez plačila lastne udeležbe, ko bi ta morala biti plačana, je vselitev v nasprotju z določbami zakona o stanovanjskih razmerjih in lahko izda stanovanjski organ odločbo o izpraznitvi stanovanja. Za zakonito vselitev v stanovanje sta namreč potrebni dve listini: pravnomočna odločba o dodelitvi stanovanja in potrdilo o plačilu lastne udeležbe oziroma potrdilo, na kak način je to plačilo za določeno dobo odgodeno. Brez teh dveh listin pa je vselitev nezakonita.

JKR

S pesmijo na obisk

V skladu s svojim programom aktivnosti je imel moški pevski zbor Svoboda II konec meseca oktobra koncert v domu upokojencev v Loki, ki jih obiščejo in razveselijo s svojim zborovskim petjem prav vsako leto. Tudi tokrat so bili pevci deležni prisrčnega sprejema in hvaležnega odziva upokojencev, ki v tem domu bivajo. Domala nihče izmed njih ni želel izostati, tako da je bilo občinstvo res številno, takšno torej, kot si ga ponavadi zaman želijo ob prireditvah in koncertih, kadar jih imajo v Hrastniku. V program koncerta so uvrstili zbir narodnih pesmi in tiste s partizansko tematiko, sprejete so bile z živahnim aplavzom.

Stari znanci so že, zato se je po končanem koncertu razvil živahen pomenek o tem in onem. Posebej veseli so bili obiska seveda upokojenci iz Hrastnika, ki bivajo v tem domu in ki jim je obisk naših pevcev prinesel glas od doma, od sredine, odkoder tudi sami izhajajo in jo poznajo.

JKR

OBVESTILO

Silvestrovanje v Gorah

Če se še niste odločili, kje boste preživeli silvestersko noč, vas vabimo v Gore.

Če se boste temu našemu vabilu odzvali, lahko svojo odločitev po 20. novembru prijavite splošni službi Steklarna-Sijaj Hrastnik, kjer boste lahko vplačali tudi rezervacijo. V ceni rezervacije 1.500 din je vračunano: aperitiv, hladna večerja, buteljka in (popolnočna) kisla juha.

Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu v splošni službi DO Steklarna-Sijaj Hrastnik tel. 814-622 int. 15.

NAŠI OBRAZI: AVGUST PODLUNŠEK

Kot bi stroju hotel dati kos srca

Pred dvaindvajsetimi leti je segel v roke sodelavcem, se poslovil od naše tovarne. Jesen njegovega življenja pa je obogatena tudi z lepimi spomini na čas, ko je s svojo ustvarjalnostjo dosegal velike uspehe.

Mlada generacija, zlasti v Orodjarni ga pozna bolj po imenu, kajti še danes se tu in tam najde in celo uporabi načrt, ki ga je narisala risanja vešča Gusteljnova roka. Bolj se ga spominjajo tisti, ki delajo petindvajset in več let. Med njimi je precej takih, ki jih je kot mojster popeljal na pot spoznavanja in skrivnosti poklica.

Med tremi brati, katerih delo je bilo zapisano obdelovanju kovine, je Gustelj najstarejši. Sedaj mu je sedeminsedemdeset let, svojo pripoved pa je pričel, kako je kot štirinajstletni fant prišel v Ljubljano v uk k mojstru privatniku. Drobnemu in majhnemu kot je bil, mu je mojster moral posebej prirediti podstavek, da je lahko delal ob primežu. Tu se je torej izučil poklica ključavničarja.

Po odsluženju vojaškega roka 1934. leta se je na svojo veliko željo in z dobrim priporočilom livarne, v kateri je dotlej delal, zaposlil v domačem kraju, v Steklarni Hrastnik in se tu srečal s steklom, steklarskimi stroji, novimi poklici.

Pa ni bilo čisto lahko, pravi. Tisti, ki so tu delali, svojega znanja niso razkazovali vsakomur in kar tako. Danes se sliši neverjetno, a je res, da so na primer takrat cizelerji, bili pa so le inozemci, delali čisto ločeno od ostalih delavcev in celo za zaklenjenimi vrati, modele pa, ki so jih delali, včasih ob koncu »šihta« odnesli kar s seboj — domov. Ali pa, če je moral kdo izmed cizelerjev za hip vstati od dela, je »svoj« model skrbno pokril, da nepoklicano oko ne bi videlo, kaj ustvarjajo roke z dletom, pilo in kladivom. A vse to znanja željnega Gusteljna ni begalo ali ustavilo. Si je pač bolj od daleč ogledoval to delo, od blizu pa le, če se je zato ponudila priložnost. In kar je videl, je skrbno tudi narisal. Tako je torej spoznal cizelerstvo. Napravil je celo korak dlje. Tudi pile, to nepogrešljivo orodje v tem poklicu je znal izdelati sam.

A stroji, ti so bili njegova velika ljubezen. Dajal in dokazoval jim jo je tako, da je nenehno razmišljal, kaj bi na njih lahko izboljšal. O tem je nekoč časopis »Slobodna Vojvodina« med drugim zapisal približno takole:

»... Medtem je bil premeščen v tovarno Stekla v Hrastnik. Med njihovimi proizvodi so bile tudi leče za baterije. V podjetje so prihajale reklamacije, kajti leče niso bile ravne, to pa se je slabo odražalo pri metu svetlobe. Podlunšek je razmišljal, kako to napako odpraviti. Pa je napravil načrt za novo konstrukcijo stroja, ki se je od prejšnje razlikovala po tem, da njen stiskač ni prihajal z vrha, temveč s strani. Namesto 2.000 komadov

so odslej v tovarni proizvedli po 5.000 komadov leč in to brez prejšnjih napak.

Ta izboljšava je opozorila na ustvarjalne možnosti Podlunška. Zato je zanj padel izbor 1946. leta, da odide v Mexico in spozna proizvodnjo ampul, s katero bi tedaj morali pričeti (v Pančevu — op. urednika). V Mexicu, kjer je delal v tovarni ampul, je moral spoznati marsikaj, kar je kasneje uporabil pri delu v tovarni.

Skupaj s stroji za proizvodnjo ampul bi iz Mexica v Pančevo morali prispeti tudi strokovnjaki za montažo strojev. Tovarniška hala je bila že zdravnaj gotova, a stroji ob njej zapakirani. Podlunšek je nekega dne prišel pred upravo podjetja s predlogom, da on prične z montažo strojev. Resnica je bila, da načrtov ni bilo, a je odgovorne prepričal, da se teh strojev dobro spominja iz tovarne v kateri je v Mexicu delal, da bi ob pomoči ostalih delavcev, ki jih bo izbral, lahko opravil montažo. Tako je tudi bilo. Delo je z vsakim dnem napredovalo in ko so strokovnjaki iz Mexica končno prispeli, je bilo v glavnem že vse končano. Za monterje to ni bilo majhno presenečenje, ko so videli, da je cela tovarna že montirana in to brez načrtov, saj so jih sami prinesli s seboj.

IN DOSEŽKI V PROIZVODNJI RAVNEGA STEKLA

Z izgradnjo tretje peči so se kapacitete tovarne v Pančevu povečale za sto odstotkov. Stroji za to novo peč, kupljeni v Franciji so se znatno razlikovali od starih belgijskih strojev. Toda na njih ni bilo naprave, ki bi v primeru, da bi zmanjkalo električnega toka, zadržala stekleni trak, da ne bi padel. V takih primerih se je torej proizvodnja prekinila za 24 ur, kar je predstavljalo veliko škodo.

Upravni odbor Združenja in delavski svet je o tem problemu razpravljal ter od glavnega inženirja zahteval, da odpravi to pomanjkljivost. Pa je bil odgovor negativen. Ko pa je glavni inženir odpotoval v Francijo in Ameriko zaradi nekih poslovnih zadev, je stvar vzel v svoje roke Podlunšek. Skonstruiral je načrt motorja z ročnim zaganjačem, sodobnejši in bolj praktičen, kot je bil tisti na strojih pri peči. Sedaj je bila odpravljena možnost, da bi stekleni trak padel, če bi zmanjkalo električne energije. Podlunškova rešitev pa je imela to prednost, da je ročni zaganjač bil vselej vklopljen, ob potrebi (izpadu toka) pa ga je lahko vrtel en sam delavec.

Za zasluge na področju napredka v steklarski industriji je Podlunšek prejel odlikovanje »Red dela II. stopnje«, upravni odbor in delavski svet tovarne stekla v Pančevu pa sta mu odobrila denarno nagrado v višini 40.000 din.

Če se Podlunšek ne bo vrnil v Hrastnik, bo nadaljeval s prenavljanjem tovrstnih naprav še pri ostalih pečeh.«

Tako je o Gusteljnu bilo zapisano v »Slobodni Vojvodini« leta 1952.

V Pančevu so mu torej ponujali delovno mesto, ki bi sicer sodilo kakšnemu sposobnemu inženirju. Tudi njegova plača je bila temu primerna. Šest tisoč dinarjev so tedaj lahko zaslužili le inženirji. A na Gusteljna in njegove sposobnosti so mislili tudi v Hrastniku. Ko ga je v tretje obiskal tedanji direktor, se mu je le pustil pregovoriti. Navsezadnje, kot je dejal, se mu je tožilo po domačem kraju in njegovih domačih. Tako so morali v Pančevu njegovo rešitev prenesti na še ostale peči oziroma stroje kar sami. Da pa je njegova zamisel bila res izvirna in uporabna, dokazuje še dejstvo, da je v Pančevu še danes v uporabi. To mu je povedal prijatelj inženir, ki ga je, ni še tega dolgo, obiskal v Hrastniku. Tako se njegov izum tej tovarni že več kot 30 let bogato obrestuje.

Tudi v obdobju po vrnitvi v Steklarno Hrastnik je bil ustvarjalen. Postal je vodja delavnic, v kateri so delali strugarji, cizelerji... Bogato znanje, volja, velike delovne izkušnje, vse to je prenašal na mlado generacijo. Tisti, ki so bili učenci njegovih učnih ur, so kasneje postali pravi mojstri poklica. Nekateri med njimi so odšli še v nadaljnje šolanje ter si pridobili diplome srednje, višje ali visoke šole, eni in drugi pa radi povedo, katerega mojstra učenci so nekoč bili.

Morda marsikdo v DO ne ve, da je »lajka!« (polavtomatski stroj za izdelavo plafonjer) okoli 1960. leta predstavljala pravcato tehnološko iznajdbo v steklarstvu, in da je ta stroj nastal v naši DO, konkretneje v delavnicah, v katerih so delali tudi nekdanji Gusteljnovi učenci. Tedanji vodja vzdrževanja, zdaj že pokojni Jože Velej ter mlajši Gusteljnov brat Sandi Podlunšek, vodja cizelerske delavnice, katerih imena so zapisana v vrhu inovatorstva v Steklarni Hrastnik, sta združila svoje znanje in hotenja, da je dobro lahko še boljše in ustvarila to, za Steklarno veliko pridobitev. Ta stroj že četrt stoletja proizvaja plafonjere in očitno je, da bo tako še nekaj časa. Nekaj uspeha za to pa tudi lahko pripišemo »mojstru« Gusteljnu.

Opravil pa je še marsikaj, česar se spominjajo starejši. Marsikaterega šivalnega stroja je odvadil muhavosti če ni »vlekel« kot je treba, ker mu je vrli lastnik ali lastnica dal »piti« jedilnega namesto strojnega olja, marsikateremu pisalnemu stroju pokazal, da mora ubogati strojepisko, dokazal, da registrirna blagajna, če noče kaj ubogati, še ni za staro železo, kdaj pa kdaj opravil kakšen zaupen posel in po naročilu državnih organov odprl kakšno blagajno, seveda brez ključa. In še bi lahko naštevali.

In če bi bil še enkrat mlad? Le ena želja bi se ob vsem njegovem delu morala uresničiti: da bi se tisto, kar se je kdaj porajalo v njegovi glavi, lažje spremenilo v besede in tako prebilo preko njegovih ust.

Pogovarjala sta se:
Karli Dragar in Mili Kobal

Republiški filmski seminar v Hrastniku

KRC »14. oktober« in Zveza kulturnih organizacij Hrastnik sta v sodelovanju z ZKO Slovenije in Vesna filma iz Ljubljane organizirala dvodnevni republiški seminar o filmu. Udeležilo se ga je 33 seminaristov iz cele Slovenije. Po dolgih 24 letih je bil ta seminar prava osvežitev v filmski dejavnosti. Ob tej priložnosti smo v sobotu organizirali filmsko gledališče s projekcijo filma Kaskader, o katerem smo se po predstavi pogovarjali s filmskim kritikom Viktorjem Konjarjem. V nedeljo pa smo predstavili predpremiero najnovejšega slovenskega mladinskega filma Janeta Kavčiča Nobeno sonce. Film govori o usodi mladih v usmerjenem izobraževanju in prikaže del izobraževalnega procesa v steklarni v Rogaški Slatini, ki jo obiskuje Veronika, junakinja filmske zgodbe. Po predstavi je pogovor o filmu vodila filmska pedagoginja Mirjana Borčič. Pošteno so se kresala različna mnenja o življenju, ki ga prikazuje film, in kakšen je tudi v resnici, med mladimi in starejšimi gledalci. Razgovor je pokazal tudi to, da ni vsaka mladost sončna in lepa. In prav je, da mladi mislimo drugače, saj tudi pregovor pravi, da na mladih svet stoji.

Gostje — seminaristi iz drugih krajev Slovenije, so bili z bivanjem v Hrastniku zadovoljni. Vsi skupaj pa upamo, da se naslednjič ne bomo srečali šele čez 24 let!

Karli v spomin

Boleče je odjeknilo ko smo zvedeli da tovarišice Karle Prašnikar ne bo več med nas. Zaman so bila upanja in želje, le nemočno smo lahko stali in opazovali njen neenaki boj z boleznijo, v katerem je omagala in je njeno življenje mnogo prezgodaj ugasnilo.

Kako nemočna so naša hotenja, kako brezplodne vse želje, ob kruti dokončnosti človekovega življenja. Bolečina je še večja, udarec še teže razumljiv, če omahne človek, ki ga ima okolica rada, če omahne tako zgodaj, v cvetu svoje ustvarjalnosti.

Tako nedorečenih je ostalo enainštirideset let tovarišice Karle. Po obiskovanju osnovne šole se je v juniju leta 1958 zaposlila v steklarni. Kot še veliko mladih deklet in fantov je začela svojo poklicno pot v vrstah odnašalcev, kasneje, skozi leta, v katera je vtkala svojo pridnost in delovno vnemo, je postala kontrolor stekla v brusilnici.

Nikoli ni stopala v ospredje, pa vendar smo vedeli, da je tu, med nami, saj je bila zanesljiva in dobra sodelavka, ki ji nikoli ni bilo težko opraviti naloženega dela. Njen vsakdan je bil razpet med domom, družino in delovnim mestom, neumorno ga je izpolnjevala kot žena, mati, kot gospodinja in kot delavka. V svoji skromnosti je bila vseskozi priljubljena, s svojo mirnostjo in večno prijaznostjo, pripravljenostjo nuditi toplo besedo in tovariško oporo, je dala tako velik prispevek k dobrim delovnim odnosom v sredini, kjer je delala.

Potem je bolezen postopoma, počasi, a kruto in zanesljivo zadnjih nekaj let ugašala njene moči in njeno življenje. Njena delovna knjižica leži na mizi. Zaprta bo ostala, njenih šestindvajset let delovne dobe nedorečenih, saj ji ni bilo dano, da bi nekoč, skozi leta, požela sadove tega svojega dela.

Ostaja nam spomin — na vse tisto, kar je kot sodelavka pomenila med nami, na vse tisto, kar smo skupaj doživljali, na vse, kar naenkrat, tako prezgodaj ni več dano, da bi v naših delovnih vrstah užila tudi sama.

Bolje preprečiti kot zdraviti

Pravzaprav bi lahko rekli, da me zadeva prav nič ne briga, da se motim, da nimam prav.

Jutra so se shladila in radi se že zavijemo v kaj toplejšega. Kot kaže, pa ima marsikdo povsem drugačne pojme o utrjevanju, o tem, kaj je hladno in kaj ni, torej spet en vidik, zakaj ni čudno, da so nas polne ambulante. Tokrat gre za otroke.

Bilo je jutro, eno izmed teh sivih, jesenskih, v katere je zavel že tudi prvi mraz. Treba je bilo na avtobus in ko se namestim, si krajšam čas z opazovanjem okolice, imam tudi kaj videti. Začne se že v Trbovljah. Otroci iz vrtca se odpravljajo na sprehod. Ali spadam med »bolj zmrznjene« ali ne, v gruči otrok, ki so se razporejali v vrsto, me je zbodlo v oči, da sta imela kapo ne glavi le dva. Mislim si lahko, da so že v vrtec pred dvemi ali tremi urami prišli brez kap in rut, saj bi sicer tovarišice poskrbele, da bi se oblekli vsi kot je treba. Ob nadaljevanju vožnje sem na pločniku spoznala mamico, s še mlajšim otrokom od tistih v vrtcu. Spomnim se je, da jo tudi venomer skrbi, da otrok kašlja in kiha, le kdo bi bil temu kriv — in glej, čeprav sta šla že navsezgodaj po opravkih, kapica mu že ni bila več potrebna. Da bo bolj odporen? Še tretji primer v enem samem jutru. Očka se je s fantkom vračal z nakupa. Na motor je naložil torbe, postavil malčka predse in pognal, da bosta čimprej doma. Dvesto, tristo metrov takšne vožnje je bila morda zanj le kratka razdalja, lahko bi ga vsaj zmrazilo, si mislim, ob vsem tem pa otrok ni imel prav ničesar na svoji goli glavici.

Vse skupaj me torej moti, čeprav me morda res tudi nič ne briga. Moti me čudno skoparjenje pri osnovni garderobi otrok, katerih počutje in občutke očitno marsikdo sodi le po sebi, pa čeprav sebe ob tem vendarle ne pozabi toplo obleči. Moti tudi to, da bi od vseh teh ljudi (staršev), ki pa jih ni malo, prenekateri celo rekel, da se otrok mora utrditi. Je to res najboljša in prava metoda? Zima šele prihaja. Bodite pozorni in marsikaj zanimivo krutega boste opazili. O utrjevanju otrok bi morali imeti drugačne pojme. Vsekakor poskrbimo raje, da bodo otroci pravilno hranjeni, da bodo dovolj na zraku, torej zunaj, da jih ne bomo zapirali v stanovanja, ko se bo nam zdelo premrzlo, da bi jih pospremili ven, če so še premajhni. Ven — da, vendar primerno oblečeni, ali vsaj oblečeni, menim jaz.

Ne da se biti za vse pameten, da se pa opazovati in prilagajati razumnemu, tudi s samokritičnostjo. Ni namen posploševati na vse mame in ate, torej ni namenjeno vsem, ampak tolikokrat je treba poslušati mame, ki se v tej ali oni zvezi izgovarjajo na zdravstveno stanje svojih otrok, da so bolni, da niso krive, če so zanje toliko v bolniški, da je krivo to in ono. Kaj pa mi sami? Ne nosimo krivde nikoli? Že, če bi se postavili pred ambulanto, bi lahko našteli nekaj podobnih primerov, kot sem jih v uvodu. Potem pa pričakujemo vse od zdravil in sposobnosti zdravnika, na drugi strani pa rušimo, za kar si prizadeva on. Naredimo vendar nekaj še sami, da bodo otroci bolj zdravi, da ne bodo kronično prehlajeni, da jih ne bodo venomer bolela ušesa, pa še kaj.

Zaključek? Spet smo tam. Človek bi si želel, da bi to prebrali tudi tisti, z napačnim in pomanjkljivim odnosom.

JKR

Kako smo letos letovali

Za nami so poletni meseci, ko smo odhajali na zasluženi dopust. Večina je koristila počitniške kapacitete na morju ali v domu Bohinj. Čeprav se je od takrat čas precej odmaknil, se večkrat v mislih radi vračamo na dopustniške dni, še posebno, če smo jih prijetno preživeli.

Vtisi so takšni ali drugačni, vendar lahko zaključimo, da je večina letovalcev dopust preživela prijetno in da je bilo počutje zadovoljivo. Pri tem pa ne smemo mimo nekaterih pripomb in predlogov posameznih letovalcev, ki smatrajo, da je treba do naslednje sezone odpraviti napake in pomanjkljivosti za boljše kapacitet naše DO.

Koriščenje počitniških kapacitet v sezoni 1984

	penzioni	št. gostov	izkoristek v dnevih
Poč dom Portorož	3899	509	—
Poč. dom Bohinj	1216	171	—
Poč. naselje Novigrad	1080	118	—
Prikolice	—	265	695
	6195	1063	695

Iz prikaza je razvidno, da je dobršen del članov kolektiva in svojcev koristil organizirano letovanje in da je zanimanje za to obliko še vedno prisotno, kar nas obvezuje, da se za naslednjo sezono še bolj pripravimo. Zavedamo se, da rast življenjskih stroškov močno vpliva na osebni standard in da tudi tovrstno letovanje ni tako poceni, kar pomeni, da se moramo za naslednjo sezono temeljito pripraviti, ter skupno s sindikatom doseči čimbolj ugodne cene.

Pripombe ter predlogi:

— Letovalci v Portorožu, Bohinju in Novem gradu niso imeli bistvenih pripomb.

— Glede izbora kampov in same lokacije postavitve prikolic se je večina pohvalno izrazila.

— Precej negodovanj je bilo na račun slabo vzdrževanih prikolic in glede posode, ki po količini in kvaliteti ni primerna.

— Potrebno bo nabaviti ležalnike za vse prikolice in ražnje za tiste prikolice, kjer jih ni.

— Namestitev luči v predprostorih je nujna, enako velja za kozarce, pepelnike in drugo, meni večina letovalcev.

To so le nekatere pripombe, bile pa so tudi druge, ki pa niso v naši pristojnosti, npr. namestitev več telefonskih govorilnic, klopi ob morju itd.

Za popravilo prikolic se bomo dogovorili s pristojnim servisom, ki nam jih bo generalno popravil oz. odpravil na njih vse pomanjkljivosti, ki so tehnične naravne. Glede zamenjave in dokupa posode ter drugih stvari pa upamo, da bomo do naslednje sezone uspeli realizirati zamisli in predloge, ki so vsekakor tehtni in koristni. Skratka, upamo, da bo v prihodnje manj slabe volje in več dobrega počutja, čeprav ne smemo mimo dejstva, da čisto brez problemov tudi ne bo. Sami bomo morali več prispevati k odpravi določenih pomanjkljivosti ter z več odgovornosti uporabljali ta sredstva, ki so bila težko nabavljena in ki zahtevajo stalna vlaganja, kar pa v tej težki ekonomski situaciji ni lahko.

Vodja splošne službe
Bogomir Zver

PIŠEJO NAM . . .

Žarek kulture za oskrbovance

Z nekaj besedami bi rada izrekla zahvalo in hvaležnost pevcem »Svobode II« pod vodstvom Vilija Petriča za lepe pesmi, s katerimi ste nam 27. oktobra popestrili enolično življenje. S tem ste dokazali, da le nismo pozabljeni.

Še enkrat iskrena hvala.

Želim vam še mnogo uspehov pri vašem nadaljnjem delu.

V imenu oskrbovancev
Trubarjevega doma v Loki
Marica Turnšek

Ukrepi

Ko vstanem
želim si v službo
v tovarniško družbo.

Ko pridem v fabriko
koj vidim razliko.
Vsi se bojijo,
da dela ne zgubijo.

Kaj pa to zdaj je
se vprašam naglas.
Takoj zatem pa dobim
»Steklarja« v obraz.

Preberi! Ukrepi!
Kaj res nič ne veš?
Ukrepi so važni,
se dela naj več!

Zato pa brž delat!
Ne stoj tu nič več!
Če šef te zaloti
hudič bo, da veš!

M. D.

ZAHVALA

Dolgoletnim sodelavkam in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za prijetno popoldne, ki smo ga preživeli skupaj ob mojem odhodu v pokoj. Lepa darila me bodo vedno spominjala na vas in na leta, ki smo jih preživeli skupaj v delovnem vzdušju.

Še naprej vam želim, da bi se dobro razumeli, saj je to pogoj za uspešno delo.

Oti Dremel

Pravnik odgovarja

Skrajšan delovni čas in izredni plačan dopust

1. VPRAŠANJE

Ali delavcu pripada izredni plačani dopust v primeru selitve?

ODGOVOR

Po sedaj veljavnem pravilniku o delovnih razmerjih delavcu v primeru selitve ne pripada izredni plačani dopust.

2. VPRAŠANJE

Ali delavcu, ki dela skrajšan delovni čas 4 ure (po mnenju zdravniškega konzilija ali kot delavcu — invalid 2. kategorije), **pripada enako odmor za malico v trajanju 30 minut kot ostalim delavcem za polni delovni čas?**

ODGOVOR

Pri delu z nepretrganim polnim delovnim časom traja odmor največ 30 minut (86. člen ZDR) kot polni delovni čas se šteje tudi:

— delovni čas delavk — mater po porodu, ko delajo štiri ure na dan do dvanajstega meseca starosti otroka,

— delovni čas invalidov oziroma vojaških invalidov, ki so zaposleni s tolikšnim časom, kot to ustreza njihovi delovni zmožnosti,

— delovni čas defektnih in invalidnih oseb, če so zaposleni z delovnim časom, ki ustreza njihovi delovni zmožnosti,

— delovni čas delavcev v delovnem razmerju s skrajšanim delovnim časom na delovnih mestih, kjer zdravstvenih škodljivosti in nevarnosti pri delu ni mogoče povsem preprečiti z ukrepi za varnost pri delu.

Torej delovnemu invalidu 2. kategorije, ki dela štiri ure na dan, kot to ustreza njegovi delovni zmožnosti pripada odmor v trajanju 30 minut, ker se šteje njegov delovni čas kot polni delovni čas.

Delavec, ki dela krajši delovni čas od polnega po mnenju zdravniškega konzilija pa ima pravico samo do ustreznega dela odmora, ki ustreza trajanju njegovega delovnega časa. Kajti njegov skrajšan delovni čas se ne prizna kot polni delovni čas. Po členu 72 ZDR delavec, ki opravlja delo oziroma naloge krajši delovni čas od polnega, nima obveznosti in odgovornosti kot delavec, ki dela polni delovni čas, svoje pravice iz dela pa uveljavlja v obsegu, ki je odvisen od trajanja delovnega časa in od doseženih uspehov pri delu, po osnovah in merilih, določenih v samoupravnem splošnem aktu.

Odmor pa ti delavci lahko izrabijo, če je organiziran tako, da je določen nekje sredi med njihovem delovnim časom. Kajti 86. člen ZDR v drugem odstavku določa, da se odmor ne sme določiti na začetku ali na koncu delovnega časa.

Odgovarjata
dipl. prav. Edita Mejač
dipl. prav. Lea J. Lekočevič

Novo balinišče pri SD Steklar

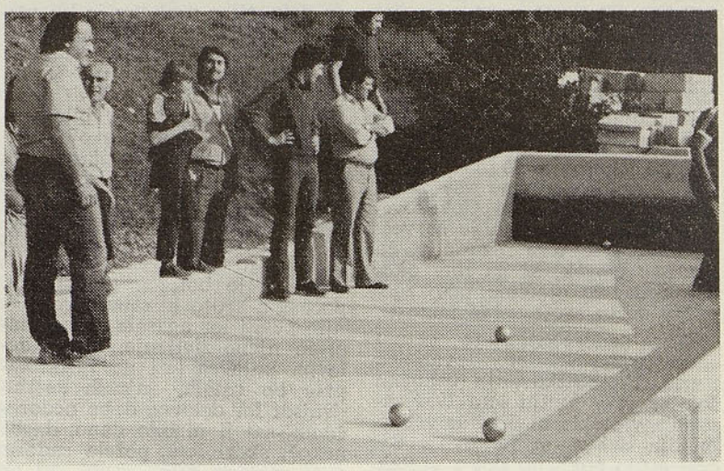

Ob srečanju steklarjev iz Rogaške Slatine in Hrastnika so »krstili« tudi novo balinišče na Dirmajerjevem hribu strelske družine Steklar. Ta objekt je nastal kot rezultat prostovoljnega dela članov in simpatizerjev te strelske družine. Opravili so preko 550 prostovoljnih delovnih ur. Na sliki zgoraj preiskus moči na novozgrajenem terenu, spodaj: vrsti steklarjev šahistov. Foto: R. Čičič.

Gledališki abonma v Hrastniku razprodan!

Spominjam se, da sta me ob začetku razpisa gledališkega abonmaja 1984-85 prevevala dva povsem nasprotna si občutka: popoln pesimizem zaradi slabega obiska uvodne gledališke predstave Teatra u gostima in velik optimizem, saj sem zaupala v dober program lanske sezone in v letošnji repertoar, ki je nadvse kvaliteten, raznolik in skoraj v celoti premierski. Sedaj, ob koncu razpisa, sem ugotovila, da je bila črnogledanost odveč in da je bilo moje zaupanje upravičeno. Gledališki abonma je namreč razprodan, zasedenih je vseh 314 sedežev v naši dvorani. Priznam, da se tako uspešnemu odzivu na naše vabilo: »Pojdimo v gledališče!« nisem nadejala.

Septembra, ko nam začno gledališke hiše pošiljati svoje repertoarne programe, se začne za komisijo za gledališki abonma pri ZKO trdo delo. Prebrati je potrebno veliko dramskih besedil, da lahko sploh izbiramo med ponujenim, odločiti se moramo za gostujoča gledališča in za lasten repertoarni koncept. Pripraviti in izvesti moramo razpis, razdeliti vstopnice; po vsem tem so na vrsti pogovori s predstavniki teatrov in dogovori o možnih terminskih gostovanj — gledališča so z gostovanji namreč močno zasedena, mi pa imamo prosto dvorano le dvakrat na teden. Toliko drobnih stvari je, pri katerih nam lahko spodleti! Trenutno se ubadamo s problemom, kako spraviti lepi in bogati scenografiji predstav SNG Drama iz Ljubljane in SLG Celje na naš dokaj majhen oder. Gledališčniki bi nam radi pokazali predstavo z vsemi njenimi elementi, sem pa spada tudi scena.

Člani komisije za abonma se trudimo, da bi bile predstave všeč večini obiskovalcev, vemo pa, da vsem ne moremo ustreči.

Pridite, oglejte si in povejte nam, kako sta vam všeč predstavi, na kateri vas vabimo:

V petek, 23. novembra 1984 bo ob 19.30 gostovalo Slovensko narodno gledališče DRAMA iz Ljubljane s predstavo Georgesa Feydeauja BARILLONOVA ŽENITEV. Delo uprizarja trojno zakonsko zvezo, ki je nastala zaradi administrativne napake...

... in v petek, 14. decembra 1984 ob 19.30 gostuje Slovensko ljudsko gledališče Celje z delom Williama Wicherleya PODEŽELANKA, ki je eno najbolj smešnih in duhovitih komedij, kar jih je bilo napisanih v angleškem jeziku.

Gledališče je vaš prijatelj že zdaj, postanite tudi vi njegov! Pojdimo v gledališče!

Sonja Juvan

Natančnost pa taka?!

V programu dela komisije za popis sive litine smo prebrali tudi tole: komisija bo pričela z delom dne 15. 11. 1984 in sicer po malici. Inventurna komisija bo torej začela z delom ob 10. uri. Predvidevamo, da bo popis opravljen do 31. 12. 1984

Res, natančno opredeljen začetek dela. Ni kaj! Škoda, da ni tako postavljen tudi končni rok dela. Tako pa se le predvideva. No, in če smo še mi malo natančni, malice je konec ob 9.30. uri. Tako je vsaj zapisano v samoupravnih aktih. Mar ne?

Sprašujemo se...

V času razprav o ukrepih za izboljšanje poslovnih rezultatov smo na več sestankih skušali, da bi take ukrepe morali sprejeti že zdavnaj prej. Mi pa sprašujemo, če so s temi ukrepi seznanjeni tudi člani disciplinske komisije? In če so, kako jih uresničujejo?

Šport in rekreacija – iz meseca v mesec

Športnih dogodkov v preteklem mesecu res ni manjkalo. Nogometaši so z »leipzijško« zmago poskrbeli da smo vsaj za nekaj dni pozabili na gospodarske težave, se nehali jeziti ob astronomskih cenah ozimnice, novi podražitvi električne energije, TV naročnine in kdo bi si še vseh podražitev lahko zapomnil. Je pa vsa zadeva močno posegla tudi na športno-rekreativno področje. Povsem je namreč zavrla razvoj »nove športne panoge — prerivanje«, ki je nastalo ob lanskem tekanju in čakanju v vrstah za kavo, meso, maslo in še nekatere druge »luksuzne artikle«.

Po dokončnem obračunu Organizacijskega komiteja ZOI-84, je »Sarajevska olimpijada« navrgla 172 milijard (starih) čistega dohodka. Torej čedna vsota, ki pa je tako močno zmešala glave vrlim Beograjčanom, da želijo organizirati Olimpijske igre že čez štiri leta, saj vse kaže, da bi Olimpiada v Seulu utegnila povzročiti nove odpovedi — tokrat na zahodu. Na prvi pogled izgleda, da se Beograd pojavlja kot rešitelj nadaljnega propadanja olimpijskega gibanja. Hkrati pa se nekateri že sprašujejo, če ni Zagreb organizator Univerzijade leta 1987 le zato, da bi okrepil študentski šport.

O tem, ali bodo Jeseničani skupaj s Trbižem in Beljakom organizirali ZOI 1992, pa zaenkrat še ni rečeno nič konkretnega. Delegati jeseniške občinske skupščine so menda načelno že sprejeli idejo in se do nje tudi pozitivno (?) opredelili. Seveda pa to še zdaleč ne pomeni, da bi lahko tudi Slovenci vsaj delno občutili olimpijsko vzdušje.

Prepričan sem, da bomo do takrat zagotovo sprejeli stališče, če že ne zakon, o smotrnosti organiziranja velikih športnih prireditev v Jugoslaviji.

Rokometaši Dola so po izpadu iz druge slovenske lige — Vzhod, zaigrali v novo ustanovljeni področni ligi skupina Jug, kjer pa je v jesenskem delu prvenstva nastopalo le šest ekip, od njih veterani usnarja iz Šmartnega ter B ekipa Sevnice izven konkurence. Tako so v boju za prvo mesto, ki pelje v drugo republiško ligo, praktično le štiri ekipe. No, in med temi so Dolani v vodstvu kljub porazu v Laškem, po prvem delu prvenstva.

Rezultati: Usnjar—Dol 23 : 20, Dol—Sevnica B 28 : 28, Laško—Dol 22 : 20, Mokronog—Dol 31 : 35 in Dol—Šentjernej 21 : 12.

Tako kot že nekaj let, je bil tudi letos prvi selekcijski turnir najboljših slovenskih namiznoteniških igralcev in igralk v Ljubljani. V odsotnosti moške vrste Olimpije, ter Reflakove in Andreje Ojsteršek, je med fanti zanesljivo zmagal Mariborčan Frank pred Založnikom in Šarlahom. Edini Hrastničan, Tone Markovič je kljub dobremu začetku osvojil šele osmo mesto.

Med dekleti je Vesna Ojsteršek premagala vse nasprotnice in edina sklenila tekmovanje brez poraza. Drugo mesto je osvojila Čadeževa in tretje Krsnikova (obe Olimpija). Tanja Pander je bila peta, Jolanda Novak pa šesta. V drugi skupini je bila najboljša Polona Novak.

Igralke Kemičarja niso uspele ponoviti lanskega uspeha v tekmovanju za pokal sejemskih mest. V letošnjem tekmovanju, ki se je medtem preimenoval v Pokal Nancy Ewens, so morale odnehati že v drugem kolu. V Vlašini (ČSSR) so jih s 5 : 2 premagale igralke tamkajšnjega Spartaka, ki so sedemkratne prvakinje svoje domovine.

Nadaljevanje prvenstva v zvezni ženski namiznoteniški ligi pa je bilo za Hrastničane dosti bolj uspešno. Dekleta Kemičarja so na gostovanjih v Opatiji in Zagrebu osvojila vse štiri možne točke ter se uvrstile na četrto mesto z lepimi izgledi, da na tem mestu tudi ostanejo. Zadnja dva nastopa — Opatija—Kemičar 2 : 7 in Marathon (Zg.)—Kemičar 2 : 7.

Rezultati: Spartak—Kemičar 5 : 2, Davidkova—A. Ojsteršek 21 : 6, 20 : 22, 19 : 21; Kocova—J. Novak 21 : 5, 21 : 14; Masarikova—V. Ojsteršek 19 : 21, 21 : 19, 16 : 21; Kocova—A. Ojsteršek 21 : 17, 21 : 10; Davidkova—V. Ojsteršek 21 : 16, 21 : 10; Masarikova—J. Novak 21 : 10, 21 : 18; Kocova—V. Ojsteršek 21 : 14, 21 : 16.

Do konca prvega dela prvenstva bodo Hrastničanke odigrale še tri tekme. Doma z Industrogradnjo, v gosteh pa s Sento in Proleterjem iz Čoke.

Rokometni klub Dol je bil organizator zadnjega iz serije turnirjev za področno pionirsko prvenstvo. Čeprav niso znani uradni rezultati iz predhodnih tekmovanj, pa so si mladi rokometaši trboveljskega Rudarja bržčas že zagotovili sodelovanje v zaključnih igrah za republiško prvenstvo. Domačini so z zmago proti vrstnikom iz Radeč prijetno presenetili.

Vrstni red turnirja na Dolu: 1. Rudar 4, 2. Usnjar 2, 3. Dol 2, 4. Radeče 2 in 5. Zagorje 0 točk.

Enajsterica mladincev Hrastnika precej uspešno nastopa v republiški področni ligi D. Dve koli pred koncem prvega dela so imeli realne možnosti, da se vmešajo v boj tudi za najvišjo uvrstitev. No, tik pred koncem so omagali, potem ko so v predzadnjem kolu nepričakovano visoko izgubili v gosteh od vrstnikov Konjške Osankarice.

Rezultati: Usnjar (Šmartno)—Rudar (Trbovlje) 11 : 16, Rudar (Trbovlje)—Zagorje 18 : 9, Dol—Usnjar 5 : 14, Dol—Radeče 12 : in Radeče—Zagorje 10 : 8.

Pa si poglejmo izide od četrtega do osmega kola.

5. kolo Brežice—Hrastnik 2 : 2, 6. kolo Rudar (Trb)—Hrastnik 0 : 1, 7. kolo Hrastnik—Rudar (Sen) 3 : 2 in 8. kolo Osankarica—Hrastnik 6 : 0.

Kljub dokaj dobrim igram mladi dolski rokometaši kot po nekem nepisanem pravilu ostajajo praznih rok. V okviru prvenstva republiške področne lige so doslej dosegli le dve zmagi. Zanimivo, obe v gosteh. V Zagorju so premaghali vrstnike Zagorje-Izlake z 24 : 19, v Brežicah pa so s 15 : 13 ugnali domače vrstnike. Vsa preostala srečanja so Dolani izgubili.

Rezultati: Dol—Krmelj 9 : 11, Dol—Krško 11 : 15, Sevnica—Dol 28 : 12, Dol—Usnjar 17 : 18 in Rudar (Trb)—Dol 18 : 10.

Rokometaši Dola, ki nastopajo v republiški področni ligi skupina Jug, bi se morali v sedmem kolu tega tekmovanja srečati z ekipo iz Dobove. Ob napovedani uri pa so bili ob domačinih na igrišču le še delegirani sodniki. Po določenem času sta sodnika postrojila domačine, podpisala zapisnik in odpiskala konec. Vse lepo in prav. Toda naslednji dan, bila je nedelja, so se nepričakovano pojavili na Dolu — rokometaši Dobove. Epilog: srečanje bo odigrano kasneje. Dobovčani namreč niso bili obveščeni o spremembi termina. Dolani so bili očitno zaman ...

Enajsterica, ki nastopajo v Zasavski nogometni ligi, pa so medtem že sklenile prvi del prvenstva. Po tem delu so v vodstvu — sicer neuradno, nogometaši Sijaja, ki so v sedmih nastopih doživeli en sam poraz in osvojili 11 točk. V zadnjih treh kolih so hrastniške enajsterice dosegle naslednje izide:

5. kolo Enotnost (Jev)—Steklar 2 : 4 in Sijaj—Hrastnik 2 : 1, 6. kolo Apnar—Steklar 2 : 2, Svoboda (Kis)—Hrastnik 4 : 1, in Sijaj—Enotnost 3 : 0, 7. kolo Steklar—Sijaj 0 : 2, Hrastnik—Rudar (Trb) 0 : 3.

V preloženi tekmi 4. kola so nogometaši Steklarja premagali enajsterico Hrastnika kar z 6 : 1.

Andreja in Vesna Ojsteršek sta, kot vse kaže, ob Branki Batinič in Gordani Perkučin glavni kandidati za plavi reprezentančni dres. Medtem, ko je republiški kapetan in nekdaj tudi zvezni — Mirko Janškovec bolj navdušen nad Andrejo, pa zvezni selektor Bela Sel bolj forsira mlajšo Vesno, ki zato tudi več igra. Tako je Vesna nastopila na zadnji Balkaniadi v Atenah, ko je izbrana jugoslovanska vrsta osvojila vsa razpoložljiva prva mesta. Andreja je medtem nastopila le na MP Nizozemske v Amsterdamu.

Celotni pregled — obračun dela, naj bi hrastniški telesnokulturni delavci in športniki podali na tradicionalni, tokrat že osmi zabavni prireditvi »Večer športa, glasbe in razvedrila«, ki bo, če ne bo prišlo zadnji hip do spremembe, v soboto 22. decembra. Na prireditvi bodo, tako kot vedno doslej, proglasili najboljše športnike Hrastnika, podelili Bloudkove značke, razglasili rezultate TRIM iger in še kaj. No, to »še kaj« pa naj za enkrat še ostane skrivnost.

Informativno pa še tole. V spomin na SPENT-65 bo v teh dneh v Ljubljanski Hali Tivoli letošnje mednarodno prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu, imenovano popularno MINI SPENT. Udeležba bo zares imenitna, saj bodo z izjemo Japoncev nastopili skoraj vsi najboljši namiznoteniški igralci in igralke sveta. Med to svetovno smetano bodo tudi: Andreja in Vesna Ojsteršek, Tanja Pander in kot kaže tudi Jernej Zalaznik.

Jesenski kros je bil v hrastniški občini tokrat precej bolj množičen kot pretekla leta. Na občinskem prvenstvu je nastopilo 127 tekačev in tekačic, medtem ko je na predhodni stopnji teklo blizu 1000 udeležencev, pretežno iz vrst šolske mladine. Na republiškem finalu za pokal »DELA«, ki je bilo letos prvič v Litiji, pa je nastopilo kar devet hrastniških ekip, kar je po svoje tudi rekord.

Aktualnosti s področja športa in rekreacije je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal — J. Premec.

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU IN NA DOLU

FILMSKI PROGRAM ZA OBDOBJE 15. 11.—15. 12. 1984.

Kino »Delavski dom« Hrastnik

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, matineji v soboto 17. 11. in nedeljo 18. 11. ob 10. uri.

OROŽJE PROTI UGRABITELJEM, amer. karate, predstave v soboto 17. 11., nedeljo 18. 11. in ponedeljek 19. 11. ob 17. uri.

EMANUELLA II — ANTIDEVICA, franc. erotični, predstave v soboto 17. 11., nedeljo 18. 11. in v ponedeljek 19. 11. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

KRVAVI MATURANTSKI PLES, amer. drama, predstave v sredo 21. 11. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 22. 11. ob 19. uri.

TELEFON B, amer. vohunski, predstave v soboto 22. 11., nedeljo 25. 11. in v ponedeljek 26. 11. ob 17. uri.

RESNIČNE ZGODBE V. del, nem. erotični, predstave v soboto 24. 11., nedeljo 25. 11. in v ponedeljek 26. 11. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

HALO, TAKSI, jugosl. krimi komedija, predstave v sredo 28. 11. in v četrtek 29. 11. ob 17. in 19. uri.

RDEČI, amer. zgod. spekt., predstave zaradi dolžine v soboto 1. 12., nedeljo 2. 12. in v ponedeljek 3. 12. ob 16. uri!

RESNIČNE ZGODBE VII. del, nem. erot., predstave v soboto 1. 12., nedeljo 2. 12. in v ponedeljek 3. 12. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, matineji v soboto 1. 12. in v nedeljo 2. 12. ob 10. uri.

PETEK 13. — II. del, amer. srhljivka, predstave v sredo 5. 12. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 6. 12. ob 19. uri.

TELO IN DUŠA, amer. akcij., predstave v soboto 8. 12. ob 17. in 19. uri ter v nedeljo 9. 12. ob 17. in 19. uri.

STOPNICE V NEBO, jug. drama, predstava filmskega gledališča v ponedeljek 10. 12. ob 19. uri.

DAN, KO SO SE VSI SMEJALI, amer. komed., predstave v sredo 12. 12. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 13. 12. ob 19. uri.

BREZROKI MAŠČEVALEC, hong-kong kung-fu, predstave v soboto 15. 12., nedeljo 16. 12. in v ponedeljek 17. 12. ob 17. uri.

ROJSTVO — ANATOMIJA LJUBEZNI IN SEKSA, danski dokument., predstave v soboto 15. 12., nedeljo 16. 12. in v ponedeljek 17. 12. ob 19. uri.

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, matineji v soboto 15. 12. in v nedeljo 16. 12. ob 10. uri.

Kino »Dol« pri Hrastniku

VOJAKI IZ HRAMA KUNG-FU, hongkong kung-fu, predstave v soboto 17. 11. ob 18. uri in v nedeljo 18. 11. ob 17. uri.

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, mladinska predstava v nedeljo 18. 11. ob 15. uri.

MEGLA, amer. grozljivka, predstavi v soboto 24. 11. ob 18. uri in v nedeljo 25. 11. ob 17. uri.

PESTI IN KLEŠČE, hongkong kung-fu, predstavi v soboto 1. 12. ob 18. uri in v nedeljo 2. 12. ob 17. uri.

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, mladinska predstava v nedeljo 2. 12. ob 15. uri.

DEKLETA S PLAŽE, amer. komedija, predstavi v soboto 8. 12. ob 18. uri in v nedeljo 9. 12. ob 17. uri.

BEG S PADALOM, amer. akcijski, predstavi v soboto 15. 12. ob 18. uri in v nedeljo 16. 12. ob 17. uri.

Zanimalo vas bo

AVGUST, SEPTEMBER

Sklenili delovno razmerje

TOZD PROIZVODNJA STEKLENIH IZDELKOV: Hrstič Hasnija, Obštetar Irma, Huzejrovič Safeta, Hopovac Sajma, Husič Šehzija — **kontrolor stekla,** Garibovič Hašim, Jukič Mile, Dolinar Viktor, Korošec Mitja, Marinkovič Dragan, — **odnašalci paketov,** Čehič Ejub, Šimunič Vesna, Obrovac Ružica, Bečirovič Refika, Kladnik Mihael — **odnašalci stekla,** Buljabašič Ljutica — **satiner,** Selimovič Izet, Ekič Emir — **predstiskalec,** Medved Karli — **vzdrževalec orodja,** Blagojevič Milenko — **pomočnik strojnika IS,** Drnovšek Simon, Mihalič Mirko — **obdelovalec kovin — pripravnik,** Cimperšek Bojan — **preoblikovalec kovin — pripravnik,** Čudovan Silvo — **pomočnik strojnika — pripravnik.**

TOZD PROIZVODNJASVETIL: Kroflič Bojan (iz JLA) — **strugar,** Zlobko Marko (iz JLA) — **varilec — plamenski,** Valand Stanislava — **pomožna delavka v kovinski,** Zidmaher Franc — **delavec v lakirnici.**

TOZD ORODJARNA: Opresnik Robert, Fajfar Feliks — **cizeler — pripravnik,** Gojkovič Iztok (iz JLA) — **polirec na vretenu,** Škorja Branko (iz JLA) — **strugar,** Očkun Blanka — **čistilka modelov.**

TOZD ENERGETIKA, VZDRŽEVANJE IN TRANSPORT: Leskovšek Aleksander — **varilec,** Gošler Igor, Šopar Zvonko, Maurer Vili — **elektrikar — pripravnik,** Majcen Jurij — **elektrikar — elektronik — pripravnik** Percel Anton (iz JLA) — **elektrikar,** Močilar Rajko — **oblikovalec kovin — pripravnik,** Majcen Srečko — **ključavničar,** Šterbucel Uroš — **pomožni delavec.**

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: Lapadatovič Dobrinka, Ceglar Vida — **čistilka v samskem domu,** Omulec Ivan — **upravnik doma v Gorah,** Tovornik Danijela — **pripravnik v nabavi,** Habrun Irena — **čistilka upravnih prostorov,** Omulec Marta — **natakar — kuhar,** Šuštar Vojka — **obračunovalec OD za določen čas,** Kastelic Marjeta — **upravnik počitniškega doma Bohinj,** Dvornik Mojca, Čepin Nataša — **skladiščna delavka,** Jecl Metka — **blagovni knjigovodja II za določen čas.**

Prekinili delovno razmerje

TOZD PROIZVODNJA STEKLENIH IZDELKOV: Rotič Avdo — **satiner,** Karič Abdulah — **predstiskalec,** Pajer Hari — **ključavničar,** Humčevič Zijada, Vujič Stana, Bobonja Kata (izključena), Stojančič Toda, Gubič Franc, Bašič Bečir — **odnašalci stekla,** Jovanovič Javorka — **pomožna delavka v brusilnici,** Grgič Božo — **delavec na kanalu,** Trbovc Ida, Duračak Minka, Fazlič Fatima, Simakovič Mladenka — **kontrolor stekla,** Krošlin Boris, Pejič Mirko — **vzdrževalec,** Brglez Ana — **izpihalka,** Trailovič Bojana — **odbijalka,** Bagara Ivo — **nabiralec stekla,** Klenovšek Franc — **topolničar stekla,** Gabrič Todor — **pomočnik strojnika IS.**

TOZD PROIZVODNJA SVETIL: Zadobovšek Uroš — **strugar,** Baumkirher Anica — **pomožna delavka v kovinski,** Končina Marjeta — **delavka v galvani,** Perman Darko — **vodja PE Ellux,** Vastič Majda — **delavka v montaži,** Merdanovič Ferida — **pomožna delavka v kovinski.**

TOZD ORODJARNA: Ljatifi Ljubica — **čistilka modelov,** Alauf Tomislav (umrl) — **strugar.**

TOZD ENERGETIKA, VZDRŽEVANJE IN TRANSPORT: Duvnjak Salih — **delavec težak,** Gračner Branko — **elektrikar.**

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: Rupnik Olga — **administrator v nabavi,** Gvojič Jelena — **pomivalka posode,** Sevšek Alojzija (izključena) — **čistilka,** Golouh Alojzij (za določen čas) — **natakar,** Drstvenšek Marija (za določen čas), Matjašič Štefica — **skladiščna delavka.**

Upokojeni

TOZD PROIZVODNJA STEKLENIH IZDELKOV: Brečko Slavko — **strojnik,** Dremel Oto — **tehnolog,** Guzek Ana — **pomožna delavka,** Dvornik Marija — **kontrolor,** Gec Edmund — **ročni pihalec,** Borovšak Frančiška — **izpihalka,** Povše Viljem — **brigadir — nabiralec stekla,** Zorčič Julijana — **steklosliker,** Hlastec Alojz — **brusilec,** Selič Klotilda — **laborant .**

TOZD PROIZVODNJA SVETIL: Arko Dragica — **čistilka** (Ellux).

TOZD ORODJARNA: Mlakar Angela — **polirec modelov.**

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: Urbajs Ivan — **svetovalec za ekon. fin. vprašanja,** Lenart Helena (druž. pokoj.) — **skladiščna delavka,** Jazbinšek Olga — **referent izvoza,** Kožar Milan — **svetovalec v nabavni službi.**

Poročili so se

Ramič Hasan — Čačkovič Sabiha, Starina Anita — Mlinarič Franci, Josič Mirjana — Stjepanovič Slavko, Vrbnjak Tatjana — Stojančič Radomir.

Prirastek v družini

Kauzer Aleksander — hči Suzana, Knap Andrej — hči Petra, Teržan Ivan — hči Simona, Sebasu Manca — sin Matej, Medvešek Karmen — sin Rok, Marjanovič Rade — sin Milorad, Kavzar Jani — hči Nina, Strniša Marjan — sin Gregor, Jamšek Darko — sin Igor, Dakič Dragan — hči Aleksandra, Komonaj Djevara — sin Samo, Povše Brigita — hči Mia Aleksandra.

Kadrovska služba

VSAK OTROK IMA PRAVICO DO IGRE

Med počitnicami sem veliko kolesaril in hodil v hribe. S prijatelji smo se s kolesi večkrat odpravili za Savo. Vožnja je bila prijetna kljub temu, da smo morali voziti previdno in strogo upoštevati prometne predpise. Vsak večer smo kovali načrte za naslednji dan.

Nekega dne pa sta mi načrte preprečila oče in mama. Za štirinajst dni smo se namreč odpravili na Koroško. Že dan po prihodu smo se zgodaj zjutraj odpravili na Uršljo goro. Pešačili smo štiri ure. Med potjo smo opazovali rastline in živali, se sladkali z malinami, jagodami, borovnicami in se naužili svežega zraka. Na vrhu smo se odpočili in si gledali oddajni stolp. Ko smo se spuščali v dolino, sem zavil s steze in prišel do hudournika. Tam sem našel srnjakovo lobanjo. Pohitel sem nazaj na pot in jo z veseljem pokazal staršem. Ko smo se spustili na cesto, je začelo deževati. Opazili smo gručo veselih in zardelih planincev, ki so se vračali v dolino.

Teh štirinajst dni, ki sem jih preživel v naravi, mi bo ostalo dolgo v spominu.

Vinko Žagar, 5. c
OŠ narodnega heroja Rajka, Hrastnik

MOJI PRVI BALETNI COPATKI

Balet je eden mojih najljubših konjičkov. Učim se ga deset let, v tem času sem zamenjala veliko baletnih copatkov.

Kot majhna deklica sem si želela, da bi lahko tudi jaz plesala v čudovitih oblekah in na prstih. Želja se mi je izpolnila še preden sem hodila v šolo, vendar ne popolnoma.

Treba je bilo pridno vaditi in se naučiti mnogo francoskih izrazov za gibe. Po štirih letih mi je tovarišica zaupala naslov mojstra iz Zagreba, ki izdeluje copate za na prste. Poslala sem mu obris podplata in čakala...

Neko jutro me je oče zbudil nenavadno zgodaj. Na mizi je bil lep, bel zavitek. Z utripajočim srcem sem ga odvila in skoraj nisem mogla verjeti, da je pred mano tista stvar, ki sem jo obževala ure in ure na nogah baletk. Bledo roza svila je delovala tako nežno, trakci romantično. Seveda sem jih takoj obula in ugotovila, da ni tako preprosto stati na prstih. Tovarišica pri baletu mi je svetovala, naj si dam v copate vato, da bi me manj bolelo. Treba je bilo začeti od začetka, znova. Na prste, v počep, na prste, dol, na prste... Sprva me noge niso hotele ubogati, gležnjev še nisem imela dovolj razvitih.

Z leti sem postala že kar spretna, copatki pa so mi postali premajhni. Na peti se je blago strgalo, barva je postala sivkasta. Dobila sem nove, ki pa so jih čez nekaj časa zamenjali tretji in tako naprej. Vsaki so mi ostali v spominu, ker imajo svojo zgodbo, vsaka po svoje je zanimiva. Toda prvi so mi najljubši, ker me spominjajo na prve stopinje, ki so bile vsaj malo podobne tistim, ki jih delajo velike mojstrice baleta.

Dana Maurovič, 8. a
OŠ narodnega heroja Rajka, Hrastnik

O denarju

Če posodiš denar neprijatelju, ga pridobiš, če posodiš denar prijatelju, ga izgubiš. (B. Franklin)

Četudi smo bratje, denarnice niso nam sestre. (bolg.)

Človek brez denarja je lok brez tetive.

Človek stremi po dobičku zaradi potrebe po razsipnosti. (A. Gide)

Da ima koza denar, gospa bi ji rekli.

Denar ceniš šele takrat, ko si ga izposojaš.

Denar in nagoto moraš skriti.

Denar in žene, vladarji zemlje.

Denar naj ti bo služabnik ne vladar. (angl.)

Denar oči slepi.

Denar — sveta vladar.

Kdor bolj ljubi denar kakor obraz, izgubi oboje.

Kdor nima nič, je brez skrbi porok.

Malo denarja — malo muzike.

Noben dinar ne prileti sam od sebe.

Svet se vrti okoli denarja in ženske.

Tisti denar je gotov, ki ga človek v pesti drži.

V mošnji ni brata ne sestre.

Vsak je svojega denarja vreden.

Vse klanja se denarju, največjemu sleparju.

Za koga ti ni mar, posodi mu denar. (Prek.)

Z zlatom natovarjen osel preskoči tudi mestno obzidje. (grš.)

MEDOBČINSKO SREČANJE MLADINSKIH ANSAMBLOV V HRASTNIKU

Glasba in mladi

Ansambel KONDOR in Zveza kulturnih organizacij Hrastnik sta 26. oktobra organizirala glasbeno prireditev GLASBA IN MLADI. V programu, ki je trajal uro in pol, so sodelovali ansambli Pellagya iz Celja, Kompromis iz Trbovelj ter Komet in Kondor iz Hrastnika. Škoda, da je zaradi bolezni odpadel nastop break dance skupine Gumiflex iz Hrastnika! Vendar so bili mladi in malo manj mladi s prireditvijo zadovoljni — saj kdor poje, slabo ne misli!

ZAHVALA

Sodelavcem in sodelavkam na izmeni Peklar — Zorenč — Miklič se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in darila, ki ste mi jih poklonili, ko sem odhajal v pokoj.

Želim vam mnogo delovnih uspehov, zdravja in osebne sreče.

Slavko Brečko

ZAHVALA

Drage sodelavke in sodelavci v slikarnici in brusilnici!

Po dolgih letih skupnega dela je tudi zame prišel čas, da sem se, čeprav težko, poslovila od vas.

Zahvaljujem se vam za prelepa darila, ki mi bodo v trajen spomin na vas. Vsem pa želim še veliko uspeha pri delu, posebno pa zdravja.

Jožа Rižner

ZAHVALA

Po tej poti bi se rada zahvalila svojim nekdanjim sodelavkam — pregledalkam na izmeni Oberčkal, ki so me obiskale in obdarile.

Nepopisno vesela sem bila ob spoznanju, da le nisem še pozabljena od svojih nekdanjih sodelavk.

Za vse dobrote, cvetje in prijeten klepet prisrčna hvala.

Sonja Percl

Mali oglasi bodo

Spoštovani v uredništvu!

Sprašujem vas, zakaj v Steklarju ne uvedete rubrike Mali oglasi. Menim, da bi vam bil marsikdo, ki bi rad kaj kupil prodal, zamenjal, zelo hvaležen.

Lep pozdrav!

M. D.

Kot naslov pove, MALI OGLASI bodo, rubrike pa se bodo lahko posluževali člani kolektiva, seveda brezplačno.

Uredništvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE GRIČAR

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem, delavcem delovne skupnosti Centra SIS občine Hrastnik, godbi Svobode I, pevcem Svobode II, tov. Jasni Rižner, govorniku za poslovilne besede ter vsem, ki ste ji grob zasuli s cvetjem ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hčerke Justi, Marija in Tone, Fani s hčerko, sin Ernest z družino ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za vedno smo se poslovili od našega dragega moža, očeta in dedka

JAKE BREZNIKA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga cenili, spoštovali, imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki ste v trenutkih bolečine in žalosti z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, grob pa zasuli s cvetjem in venci.

Žalujoči: žena Justi, hčerke Vlasta, Berta in Majda z družinami

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta

ANTONA KRIŽNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in sosedom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence, nam izrazili ustna in pisna sožalja. Iskrena hvala govornikoma za poslovilne besede, pevcem ter godbi na pihala za zapete in zaigrane žalostinke.

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Marjeta z družino ter sinova Ivo in Toni z družinama

Nagradna križanka

					11	STAR ŠPANSKI KOVANEC	MEDICINSKI IZRAZ ZA KOST PODLAHTNICO	ANGLEŠKA FILMSKA IGRALKA (DIANA)	SLIKAR ŠUBIC	11	AMERIŠKA PEVKA (CYNDI)	SELEKCIJA	MOČNATA JED	GORovje V ALŽIRIJI	NEMŠKI KOMPONIST (WERNER)	ODISEJEV OČE	SESTAVIL: KARLI DREMEL	KEMIČNI ELEMENT	MARIBORSKA OPERNA PEVKA (ONDINA)
					SELIŠKARJEVA MLADINSKA POVEST					POPEVKAR RICHIE							IME AMERIŠKE FILMSKE IGRALKE DEREK		
					DORIS DAY					NIKOLAJ PIRNAT									
																	KONEC POLOTOKA		
																	VISOKA GORA V ŠVICI		
																	ZEVSOVA LJUBICA		
TONA		NINA SPIROVA			IZRASTEK NA GLAVI				KRATICA ZA ELEKTROKARDIOGRAM	NEMŠKI FILMSKI IGRALEC (HARRY)					POLNI STIK (V POETIKI)				
		TINA AUMONT								VANADIJ					SODNI ZBOR				
KOPNO SREDI MORJA					AFRIŠKA JEZIKOVNA SKUPINA	RUDARSKI KRAJ NA KOROŠKEM (KAOLIN)	SUKANEC	AM. TENIŠKA IGRALKA (CHRIS)						100					
								ŠANJAČI						VRSTA PEČIVA	S	T	O	DEDNA ZASNOVA	KONICA
ZELENI TELOH										NEMŠKI PISATELJ (WILHELM)						PIJAČA IZ KROPA, RUMA IN SLADKORJA	JAPONSKA IGRA S KAMENČKI		
										AVSTRALSKI NOJ							REDKOST		
DEVTERIJ		MESTO V ZDA Z INSTITUTI ZA JEDR. FIZIKO									PRITOK KASPIJSKEGA MORJA	KROŽNO POTOVANJE	FRANCOSKI SLIKAR, PORTRETIST (JEAN)						
		ČAJNI KUHALNIK																	
STANE SEVER			NAJVEČJI IT. PESNIK (ALIGHIERI)						LUČAJ				POROK						
			ANGLEŠKI BRINJEVEC						TOVORNJAK				AVSTRIJSKI GENERAL (GIDEON)						
NOŽNICA							ELEKTRIČNI ZBIRALNIK											AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (KIM)	DRUŽINA IT. GRADITELJEV GODAL IZ CREMONE
VRSTA JUHA	S				OTOK V TIRENSKEM MORJU	SLIKAR MEŠKO	LOUIS ADAMIČ			KRAJ JUŽNO ODTORINA				TROJANSKI JUNAK	IT. ŽENSKO IME				
										REDEK NEBESNI POJAV					FRANCOSKI KOMPONIST (EDOUARD)				
LJUBKOVALNO MOŠKO IME							MEŠČ. FILOZOF KANT									PEVEC JONES			
							OTOK V JADRANU												
IVAN VAZOV			ZDRAVILNI NAPOJ								IME AMERIŠKE PISATELJICE FERBER					PRVA ŽENSKA			
			KUTINA																
LOŠČILO				MADŽARSKI KOMPONIST (BELA)							ALPSKI SMUČAR GASPOZ					ZMIKAVT			
											BELGIJA								
SATIRIK BUCHWALD				ANGL. FILM. IGRALEC (ALAN)						BRENKALO SEVERNOAMERIŠKIH ČRNCEV						GORSKI REŠEVALNI ČOLN			

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 250 din
2. nagrada 150 din
3.—7. nagrada 100 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, 61430 HRASTNIK, Cesta 1. maja 14, do torka 27. novembra. Pri žrebanju bomo upoštevali samo pravilne rešitve.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v »STEKLARJU« št. 9—10 1984, smo prejeli 48 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada — 250 din: Magda PERPAR,

2. nagrada — 150 din: Karel BIZJAK, upokojenec,

3.—7. nagrada — 100 din: Ingrid METERC, Lidija KIRN, Majda PAPEŽ, Nada GOŠLER in Ivan RESTAR, upokojenec.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Lisjak, ital, rokomet, J. N., ona, siga, Isis, G. R., utesnitev, Ho, Krates, Beti, Roos, vlak, Črt, Erepsin, La, čar, E, KN, otok, irvas, avion, NA, Vrsar, dar, poanta, I. C., I. A., Rigel, fant, ŠI, Čus, bolezen, Egon, O. O., bumerang, Rusi, vnuk, pire, tora, prt, Ialomita, dinar, Omar, Ć. L., cula, anion, Lado, Ashford, Makso, Onek.

K. D.

ISKRICE

Nekateri ljudje pravijo, da ne morejo pomagati vsem, zato ne pomagajo nikomur.

GRYBE

Hočete, da bi dobro mislili o vas? Ne govorite sami o tem.

PASCAL

Ljubezen je nema, samo poezija lahko govori v njenem imenu.

NOVALIS

Anekdote

Pesnik in romanopisec Walter Scot je srečatl berača in ga hotel obdarovati. Ker pa ni imel pri sebi drobiža, mu je dal srebrnik in rekel:

»Nate, vzemite; ostanete mi pa dolžni šest penyjev.«

»Bog vam povrni,« se je zahvaljeval berač, »želim vam samo, da bi živeli tako dolgo, dokler vam ne poplačam tega dolga.«

———

V Benetkah se je Bayron zaljubil v lepo grofico. Nekega večera je kar sredi pogovora iztrgal prazen list in napisal nanj nekaj besed. List je nato preganil in ga drzno porinil pred grofico, ki je prav tedaj govorila. Ta ga je kar med pripovedovanjem vzela, prebrala, raztrgala na dvoje, eno polovico raztrgala na drobne kosce, drugo pa preganjeno vrnila nestrpnemu pesniku. Byron je bil na listek napisal:

»Nocoj ali nikoli!«

Na žalost se ni nikoli zvedelo, kateri del listka je grofica vrnila kot odgovor.

———

Bernard Shaw, ki je bil suhec, in pisatelj Gilbert Chesterton, ki je bil izredno debel mož, sta ob vsaki priliki zbadala drug drugega. Nekega dne pravi debeli Chesterton suhemu Shawu:

»Ko človek pogleda vas, bi pomislil, da vlada v tej deželi lakota!«

»A če človek pogleda vas, bi pomislil, da ste tega krivi vi!« zasika Shaw.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Marijanca Polzelnik — predsednik, člani: Milan Crnković, Janez Ciglar, Jože Drugovič, Jože Godicelj II, Albert Kapelar, Vlado Sebenik in Jožа Umek.

steklar GLASILO DELAVCEV STEKLARNE-SIJAJ HRASTNIK

UREDNIŠKI ODBOR: Mili Kobal — glavni in odgovorni urednik, člani: Zdenka Fabjan, oec., Vlasta Justin, Jasna Rižner-Kosm, Dragica Krneta, Majda Krošlin, Alojz Marcen, Ervin Predovnik inž., Ernest Sihur inž., Jožа Umek in Franc Vidovič.

Izhaja mesečno v 2500 izvodih. Tisk in klišeji AERO — TOZD Grafika Celje. Naslov uredništva: Steklar, glasilo delavcev Steklarna-Sijaj Hrastnik, Cesta 1. maja 14, telefon 814-622, int. 55.

glas mladih
NOVEMBER 1984
zveza socialistične mladine steklarne - sijaj hrastnik

Konferenca ZSMS

V četrtek 8. novembra bo programsko-volilna seja Občinske konference ZSMS Hrastnik.

Občinsko konferenco ZSMS Hrastnik sestavljajo:

a) delegati vseh OO ZSMS v TOZD, KS in izobraževanja. Vsaka OO ZSMS delegira po enega delegata.

b) po enega delegata delegira tudi:
— klub študentov,
— klub brigadirjev,
— Zveza prijateljev mladine,
— Zveza organizacij za tehnično kulturo,
— Zveza kulturnih organizacij,
— Zveza za telesno kulturo,
— Občinski odbor Rdečega križa,
— Glasbena mladina,
— Taborniško društvo,
— Gasilska zveza.

c) Status delegata imajo tudi člani Predsedstva OK ZSMS, člani nadzornega odbora, člani komisije za statutarna vprašanja in pritožbe, ter člani ZSMS delegati v družbeno političnem zboru Skupščine občine.

d) Gostje in ostali vabljeni sodelujejo pri delu Občinske konference brez pravice odločanja in glasovanja.

V prejšnji številki Steklarja smo objavili Poročilo o delu Občinske konference ZSMS Hrastnik za mandatno obdobje 1982—1984, v tej številki pa objavljamo Programske usmeritve o delu OK ZSMS in njenih organov za obdobje 1984—1986; z namenom, da bi mladi naše delovne organizacije vsaj v grobem bili seznanjeni z dogajanji na nivoju Občinske konference ZSMS.

PROGRAM USMERITVE OK ZSMS IN NJENIH ORGANOV ZA OBDOBJE 1984—1986

Boj za dosledno uveljavljanje družbeno-ekonomskih odnosov in nadaljnje izgradnje političnega sistema socialističnega samoupravljanja bo tudi v prihodnje temelj politične dejavnosti in akcijske usmeritve ZSMS. ZSMS kot najširša fronta mlade generacije in del organiziranih socialističnih subjektivnih sil, bo v okviru delegatskega sistema in SZDL skrbela za uveljavljanje interesov mladih, za njihovo usklajevanje z najširšimi družbenimi interesi.

Naša akcija bo na temelju doslednega izvajanja določil Ustave in njihovih dopolnitev, Zakona o združenem delu in ostalih sistemskih zakonov, načel kongresnih dokumentov ZSMS in programskih dokumentov ZK in ostalih organiziranih, socialističnih, subjektivnih sil.

V zaostrenih gospodarskih razmerah in v boju za gospodarsko stabilizacijo moramo biti mladi v ospredju; uresničevanje stabilizacijskih načrtov bo prioritetna naloga ZSMS. Naša politična aktivnost bo morala biti takšna, da se bo sleherni član naše organizacije zavedal kakšne so razmere v našem gospodarstvu, ter da bo vsak mladinec prispeval svoj delež k hitrejši in učinkovitejši stabilizaciji razmer.

Naša aktivnost bo morala še naprej teči pri razreševanju štipendijske problematike. Vzpostaviti je potrebno odgovoren odnos med štipenditorji in štipendisti, tako v primeru kadrovskih štipendij, kot tudi štipendij iz združenih sredstev. OO ZSMS v OZD morajo biti pobudniki, da bodo kadrovske službe bolj pogosto sklicevale razgovore s štipendisti. Naša aktivnost na področju štipendijske politike mora biti s poudarkom pri uveljavljanju kadrovskih štipendij.

Organi OK ZSMS kot tudi organi OO ZSMS morajo na svojih sejah večkrat razpravljati o problemih, ki so na dnevnem redu skupščin, opredeliti svoj odnos kot podlago za usmeritev svojih članov delegacij za njihovo delovanje v delegacijah in samoupravnih organih. Tam kjer zastopanost mladih v delegacijah in samoupravnih organih ni zadovoljiva, morajo OO ZSMS ob pripravah na volitve pri uresničevanju kadrovske politike aktivno sodelovati in zagotoviti ustrezno zastopanost mladih.

Dograditi je potrebno sistem nadaljnjega informiranja med organi mladinske organizacije kot osnove za usklajeno delovanje.

V vseh sredinah ZSMS se bomo morali spopasti s problemom pridobivanja stanovanj za mlade družine. ZSMS mora sodelovati pri sprejemanju samoupravnih aktov, s katerimi urejamo odnose s stanovanjskega področja.

Krepili bomo delo OO ZSMS ob upoštevanju njihovih specifičnosti, ko delujejo v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, v šolah in v njihovem medsebojnem povezovanju in z uveljavljanjem vseh interesov mladih v vseh oblikah dela ZSMS.

ZSMS mora biti odprta do vseh problemov v naši družbi, posebej tam, kjer se ti problemi pojavljajo v okoljih, kjer so mladi. Mladi bodo samo s idejno-političnim usposabljanjem uspešno delovali v razreševanju teh problemov.

Zagotoviti bomo morali takšne pogoje za delo svetov, komisij in centrov, da bodo le-ti postali poglavitni nosilci vodenja politične aktivnosti in razreševanja posamezne problematike.

ZSMS mora veliko več aktivnosti usmeriti v delo z osnovnošolci, ki se prvič družbeno organizirajo, usklajujejo svoje interese, pridobivajo nek temeljni odnos do družbe. Pomembno vlogo pri tem ima pionirska organizacija. Čeprav vemo, da starejši, združeni v svetih, usmerjajo delo pionirske organizacije, ne smemo pozabiti, da mora ZSMS s svojim delom zagotoviti in si veliko bolj kot sicer prizadevati za samostojnost in odgovornost pionirjev samih.

Koriščenje prostega časa in združevanje mladih je še naprej odprt problem. Širok in odprt prostor združevanja mladih morajo predstavljati družbene organizacije in društva. Naloga ZSMS je, da vodi akcijo pri propagandiranju pomembnosti posameznih DO-D, naloga DO-D pa, da izdelajo takšne programe svoje aktivnosti, da bodo k svojemu delu pridobili mlade.

Na področju kulture bomo morali obravnavati širša družbeno-kulturna vprašanja, pomen in vrednost alternativnih oblik kulturnega dela, obravnavati bomo morali vprašanja glasbene mladine in nastopajočega gibanja književne mladine Slovenije.

Spodbujali bomo, da se bodo mladi udeleževali raznih oblik kulturnega izobraževanja, ter s tem zagotovili mlade kadre, ki bodo delovali na razvoju kulturnega ustvarjanja v naši občini. To aktivnost bi morali voditi skupaj s Zvezo kulturnih organizacij. Večji vpliv si bomo morali zagotoviti tudi pri programski komisiji za izbiro filmov pri KRC »14. oktober«.

Že naprej bomo razvijali in vzpodbujali mladinsko prostovoljno delo. Ob organiziranju MDA bomo morali uveljaviti nove oblike dela, predvsem tiste, ki so za mlade zanimive (delovni tabori, raziskovalne tabore).

Zavzemati se bomo morali še naprej za hitrejše korake pri podružbljanju na področju SLO in DS. Še naprej bodo naše naloge usmerjene v usposabljanje mladih za SLO in DS, v podružbljanje nabornih priprav in samega nabora, v usmerjanje mladih v vojaške šole, v usmerjanje žensk za služenje vojaškega roka. V mladinski organizaciji bomo več skrbi namenili usposabljanju članov v komitejih za SLO in DS, ki predstavljajo ZSMS, da se bodo le-ti ustvarjalno vključili v njihovo delo.

Še naprej bo naša naloga ohranjanje revolucionarnih tradicij, ter prenašanje le-teh na mlajše rodove. Zastaviti pa si moramo še en cilj. Znotraj komisije za ORT razviti dejavnost oziroma raziskovalno nalogo, razvoj mladinskega gibanja v naši občini.

Sestavni del programskih usmeritev so tudi vsa stališča in sklepi sprejeti na problemskih konferencah, okroglih mizah o družbenoekonomskem položaju mladih, vloga Zveze pionirjev, demokratizacija odnosov v ZSMS, mladinsko prostovoljno delo.

ŠIMS 1984

13. oktobra so bile v Straži, Hum na Sutli, organizirane že 11. tradicionalne ŠPORTNE IGRE MLADIH STEKLARJEV Slovenije in Hrvatske. Na sestanku, ki je bil lansko leto v Samoboru, se je odbor za organizacijo ŠIMS dogovoril, da organizacijo 11. športnih iger prevzame DO Straža Hum na Sutli.

Mladi so se pomerili v šestih panogah in sicer v malem nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju, pikadu in šahu.

Mladinke so tekmovale v treh disciplinah, to je v kegljanju, streljanju in pikadu.

Tekmovanja so se udeležili mladi iz steklarn Rogaška Slatina, Steklarna-Sijaj Hrastnik, Straža, Samobor, Slovenska Bistrica, Hrpelje in Lipik.

Mladi iz Straže so za tekmovalce pripravili vrsto lepih pokalov in diplom. Sama organizacija tekmovanja je potekala brez zastojev. Pri tem je potrebno pohvaliti AKSSO »STRAŽA«, ki je dobro pripravil tekmovanje.

Tekmovanja se je udeležilo 26 mladih iz naše delovne organizacije. Imeli pa smo, žal, samo moško ekipo.

Rezultati so bili naslednji:

STRELJANJE — moški
1. DO Straža
2. Steklo Slovenska Bistrica
3. Steklarna Boris Kidrič Rogaška Slatina
5. STEKLARNA HRASTNIK

NAMIZNI TENIS — moški
1. STEKLARNA HRASTNIK
2. DO Straža
3. Steklarna Boris Kidrič Rogaška Slatina

KEGLJANJE — moški
1. DO Straža
2. Steklo Slovenska Bistrica
3. Steklarna Boris Kidrič Rogaška Slatina
4. STEKLARNA HRASTNIK

MALI NOGOMET — moški
1. DO Straža
2. Steklarna Boris Kidrič Rogaška Slatina
3. Steklarska šola Rogaška Slatina
5—6. STEKLARNA HRASTNIK

(Nadaljevanje na 2. strani)

Človek ali stroj?

(SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE)

Veliko se je in se še bo govorilo in pisalo o srednje usmerjenem izobraževanju. S tem v zvezi bi rada seznanila širši krog ljudi (dijaki — usmerjenci smo se imeli namreč možnost sami dokopati do teh spoznanj), kaj pravzaprav srednje usmerjeno izobraževanje pomeni, podala pa bom tudi svoje kritike o tej smeri izobraževanja ter kup napak in pomanjkljivosti, ki jih ta novi učni sistem šolanja vsebuje.

Spadam v generacijo, ki se je prva spoprijela z novo smerjo izobraževanja, ki se trudi, da bi generacije, ki prihajajo za nami ne imele takih ali podobnih težav in problemov, s katerimi se iz dneva v dan srečujemo mi.

Dobro se še spominjam, kako sem kot petnajstletno dekle prestopila prag srednje šole, ne da bi pravzaprav vedela, kaj besedi »usmerjeno izobraževanje«, ki zveni kar nekam preveč mogočno, pomeni, in v čem se naj bi naš nov način izobraževanja razlikoval od prejšnjega — klasičnega. Nekje globoko v sebi pa sem čutila, da bomo s tem v zvezi deležni marsikakšne nevšečnosti, težav, saj so oziroma bi nas lahko upravičeno imenovali »poskusni zajci«. Vsem je bilo jasno, da bo to velika preizkušnja tako za nas, dijake, kot za profesorje, ki so bili navajeni delati po programih, ki bi nam prinesli absolutno več znanja, kot pa smo si ga pridobili sedaj, po štirih letih šolanja mi.

Ne bom naštevala, kje vse so vrzeli v tem novem šolskem programu, prikazala bom le nekaj najbolj običajnih, ki se ponavljajo iz leta v leto. Lahko bi, kot problem številka 1, navedla knjige. Knjige so nove, zanimivo pri tem pa je, da se knjige pojavijo na tržišču proti koncu šolskega leta, saj se največkrat knjige začnejo tiskati tedaj, ko se v šolah že dolgo odvija pouk. O cenah knjig raje ne bi govorila, saj ne, da so samo neverjetno drage, zgodi se tudi tako, da v šoli od dijakov zahtevajo nakup knjig, kasneje pa tovariši profesorji po pregledu knjige ugotovijo, da so le-te neustrezne in za nas neuporabne. Primer take knjige je STM za 1. letnik. Podobno je sedaj v 4. letniku. November je, knjig za nas še ni, kar pa ne pomeni, da sedaj »počivamo«. Učimo se in sicer iz knjig, ki so jih uporabljali naši predhodniki. To, kako bomo knjige dobili, ne zanima nikogar. Že res, da je ogromno tistih, ki so šolanje na ekonomski šoli končali v preteklih letih, res je pa tudi, da so mnogi od njih knjige oddali, so jih zavrgli ali pa shranili v kleti. Ni malo takih, ki imajo s prosjačenjem knjig precejšnje težave, da o težavah v šoli, ko knjig nimamo, ne govorim.

Če se povrnem nazaj v 1. letnik.

Predmetnik naj bi bil enak v vseh usmeritvah in dejavnostih. Pojavila pa se je ena izmed novosti in sicer:

Po končanem 1. letniku bi šolanje v smeri ekonomskega tehnika lahko nadaljevali le tisti, ki bi zadovoljili določene pogoje, ki pa so bili (zaključna ocena iz angleščine, matematike in slovenščine bi morala biti najmanj 3). Vsi, ki teh pogojev niso izpolnili, so se ločili v skrajšan program (2 leti), njihov naziv po končani šoli pa je poslovni manipulant. Pri tem naj povem tudi to, da so imeli vsi možnost opravljati naknadne oziroma diferencialne izpite. Od prvotno 105 dijakov, nas je v 2. letniku POSLOVNE FINANČNE DEJAVNOSTI, smer EKONOMSKI TEHNIK ostalo le 70, kar pomeni, da je 35 dijakov podleglo zares zahtevnemu učnemu programu.

Prav tako smo v 1. letniku vsi, ne glede na naše usmeritve, opravljali proizvodno prakso, katere glavni cilj je bil seznaniti nas s proizvodnimi procesi. Praksa sama po sebi je bila izredno zanimiva, tedaj sem jo opravljala v DO Sijaj in sicer v skladišču gotovih izdelkov.

Če sem že omenila prakso, potem naj z njo nadaljujem. Trenutno opravljam delovno prakso tu, v DO Steklarna-Sijaj, kot vaša štipendistka. To opravljanje obvezne 3-tedenske delovne prakse med šolskim letom je prav tako ena izmed številnih novosti, ki jih prinaša srednje usmerjeno izobraževanje.

V glavnem sem s prakso zadovoljna, čeprav z grenkobo ugotavljam, da mi znanje, ki nam ga v šoli 7 ur dnevno »vbijajo« v glavo, v praksi v bistvu prav nič ne koristi. Ne vem, kaj mi bo pri opravljanju poklica ekonomskega tehnika koristilo znanje biologije, kemije in fizike (1. letnik) ali psihologije (4. letnik). Res, da to spada k širši razgledanosti vsakega posameznika, ampak pri vsem tem bi bilo potrebno upoštevati tudi naše zmogljivosti. Ko sem nekje zasledila misel, ki je bila zapisana nekako takole »Tudi stroju je potreben čas, da se ohladi, kaj šele človeku...« sem se, odkrito povedano, grenko nasmehnila, kot se nasmehnem vedno, kadar sem priča raznim razgovorom o usmerjenem izobraževanju. Prav tako sem se nasmehnila, ko nam je tovarišica za zdravstveno vzgojo razlagala, kako mora človek čim koristneje izrabiti dan. Pri tem je PO UDARILA, da naj bi NAŠ delovni dan potekal takole:

8 ur dela, 8 ur, namenjenih razvedrilu, počitku in preostalih 8 ur naj bi namenili obnavljanju. Kje je tu logika, ne vem. Po vseh izračunih, pridem vedno do istega zaključka.

8 ur intenzivnega dela imam v šoli. Iz tega sledi, da naj bi doma 8 ur porabila zase in svoje hobije. Zgodi pa se tako, da pridem iz šole, se od 7 predmetov, kolikor jih imam na urniku, vsak dan uspem naučiti le 3, največ 4, torej tako porabim čas, namenjen razvedrilu za učenje — delo. Včasih pa gre na račun kakšnih nalog (šolskih ali kontrolnih) tudi kakšna urica spanja.

S tem želim povedati oziroma prikazati realno sliko življenja in delovnega dne vsakega dijaka. Naši urniki so prenatrpani, naši programi prezahtevni in preobsežni, naše znanje pa (po moji presoji) dosti manjše kot znanje vseh tistih, ki so šolanje končali po starem programu.

Pred mano je še teden dni delovne prakse, zato o njej zaenkrat lahko zapišem le, da mi je pretekli teden ob delu, ki sem ga opravljala, dokaj hitro minil. Delala sem v splošno kadrovskem sektorju, kjer sem opravljala različna administrativna dela. Sedaj pa bom še teden dni spoznavala dela in naloge komercialnega sektorja. Ko se bomo po opravljeni delovni praksi zopet vrnili v šole, se bo naše življenje in delovni dnevi odvijalo kot se odvija že ves čas našega šolanja.

Zagrenjeni, psihično utrujeni in nemalokrat neprespani obrazi, težave, problemi, prepiri, ki jih prinaša šola, 16 ur dela in 8 ur spanja ter izrek, ki marsikaterega dijaka obdrži pokonci v težkih trenutkih in ki meni osebno, dosti pomeni: Aequam momento rebus in arduis servare mentem! (lat.) (Tudi v nepriliki ohrani mirno kri!)

Po končanem šolanju bomo lahko upravičeno rekli, da smo si poklic izbojevali in sicer s trdim delom ter močno voljo.

Želim pa vsem tistim, ki prihajajo za nami, da se jim s takimi težavami ne bi bilo treba spoprijeti, da bi se rešil vsaj problem knjig, šolskega programa in prenatrpanega predmetnika.

Bolje vsekakor bo, kdaj, pa je še vprašanje, katerega odgovor visi v negotovi prihodnosti.

Suzi Zver

ŠIMS 1984

PIKADO — moški

1. STEKLARNA HRASTNIK
2. Steklarna Boris Kidrič Rogaška Slatina
3. Steklarna Lipik

ŠAH — moški

1. DO Straža
2. Hrpelje
3. Steklo Slovenska Bistrica

Opomba: V šahu nismo imeli ekipe.

Skupni zmagovalec ŠIMS 1984 (moški in ženske)

1. DO Straža	35 točk
2. Lipik	25 točk
3. Steklarna B. Kidrič R. Slatina	25 točk
4. STEKLARNA HRASTNIK	13 točk

Točkovanje je potekalo tako, da je zmagovalec v posamezni disciplini prejel za osvojeno prvo mesto 5 točk, za drugo mesto 4 točke, tretje mesto 3 točke in za vsa ostala osvojena mesta po 1 točko.

Drugo leto bo organiziral ŠIMS Steklarna Hrpelje. Dan je predlog, da bi igre bile organizirane maja in ne konec septembra oziroma v začetku oktobra.

S tem bi se pridružili praznovanjem ob Dnevu mladosti.

ZGODBA O MOJEM IMENU

Še preden sem se rodila, je mamico skrbelo, kako naj bo otroku ime. Po dolgotrajnem iskanju je našla samo ime za fanta, za deklico pa ji nobeno ime ni ustrezalo. Fantku bi bilo ime Andrej, mamico pa je skrbelo, kako naj se imenuje deklica. Znanci so ji svetovali, naj se nikar ne trudi, saj bo zagotovo fantek. Toda stvari so se obrnile drugače in rodila se je deklica — jaz torej. Ker mamica ni imela pripravljenega imena zame, je imenu Andrej dodala črko »a« in tako sem dobila ime Andreja.

Moje ime mi je všeč. Le včasih se zgodi, da se mi ne ljubi podpisovati, saj je ime dolgo.

Andreja Polzelnik, 7. c
OŠ narodnega heroja Rajka, Hrastnik

KAKO SEM DOBILA SVOJE IME

Svoje ime nisem dobila po nobeni filmski igralki ali junakinji v knjigi, pa tudi ne po kakšni sorodnici. V mojem imenu se skriva materina ljubezen do mene.

Še preden sem se rodila, so vsi mislili, da bom fant, zato sta starša izbirala moško ime. Ob rojstvu pa se je izkazalo, da sem deklica. Mama je izbrala to ime, ki ga imam sedaj, in očetu je moralo biti všeč.

Ko sem bila še mlajša, mi moje ime ni bilo všeč in hotela sem biti Nataša, Barbara... Sedaj pa sem ponosna nanj, ker vem, da mi je mama s tem imenom, takoj po rojstvu, zaželela srečno in jasno življenje.

Jasna Fabjan, 7. c
OŠ narodnega heroja Rajka, Hrastnik

MOJA NAJLJUBŠA IGRAČA

V sestrini omari leži veliko igrač. Volnene in plastične punčke, plišasti medvedki, lego kocke, živali in druge reči.

Pogled se mi ustavi na rjavem medvedku. To ni sestrina igrača. Moja je. Moj medvedek. Vzamem ga v naročje. Njegove črne oči se bleščijo. Glava je že najmanj stotič prišita na rame, pa tudi ušesa se ne držijo več dobro. Le eno leto je mlajši od mene, pa vendar se mi zdi, da je ob meni že celo večnost. Moj medo ni nikoli imel imena. Bil je le rjavi medo. Pa vendar — moj medo ne sme končati na smetišču. Mora ostati pri meni. Ostati mi mora kot spomin na mojo prababico, ki mi ga je podarila za prvi rojstni dan.

O zlati moj medo. Ti ne veš, kako te imam rada!

Nadja Potrata, 7. c
OŠ narodnega heroja Rajka, Hrastnik